ИШОНЧ

ШУ АЗИЗ ВАТАН БАРЧАМИЗНИКИ!

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг газетаси

11 ОКТЯБРЬ 1996 йил, ЖУМА

№ 81 (328)

Хушхабар

АНДИЖОНЧА УСУЛ ШАРОФАТИ

Андижондан мамлакатимиз бўйлаб ажойиб хушхабар тарқалди. Вилоятдаги Марҳамат тумани пахтакорлари ажойиб меҳнат ғалабасини қўлга киритишди. Туман аҳли мамлакатда биринчи бўлиб, давлатга пахта сотиш йиллик режани шараф билан уддалади. 6735 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан дурдона йиғиштириб олинди. Эришилган ютуққа «Пахтакор» Й.Охунбобоев номли, Бобур номли «Машъал», Тожибоев номли жамоа, «Истиқлол» ширкат-хўжаликлари катта улуш қўшишди.

Туманда пахта тайёрлашнинг ўринланишида жойларда ўзаро мусобақа йўлга қўйилганлиги, ўз вақтида теримчиларга ҳақ бериб борилганлиги катта аҳамиятта эга бўлди. Марранинг барвақт эгалланишида туман аҳлининг янгича усул, яъни чигитни плёнка остиша экиб парваришлаши ҳам муҳим бўлди.

Ҳа, режа тўлди. Лекин туман далаларида пахта терими асло бўшашгани йўқ.

Ҳ.ХАМИДОВ.

БУЮК ЖАҲОНГИРГА БАҒИШЛАНАДИ

«Ўзсаноатфуқароқурилиш» корпорациясининг «Самарқандкимёқурилиш» ҳиссадорлик жамияти мана 28 йилдирки кимё саноати ва фуқароларга мўлжалланган бинолар қурилишини олиб бораётир.

Қурувчилар Амир Темур мақбараси, Руҳобод, Оқсарой ва Улуғбек Мирзо мавзолейи мажмуасида таъмирлаш ишларни бажаришаяпти. Самарқанд шаҳрида «Сименс» телефон станцияси қурилмоқда. Иккита туман марказида эса ёнилғи-мойлаш материаллари омбори қад кўтараяпти. Улар қурилишларни бобомиз юбилейигача тугатишга аҳд қилишган. Амир Темур таваллудига бағишлаб Самарқанддан тайёрланган саҳифани иккинчи бетда ўқийсиз.

Суратда: жаъмият раиси Суҳроб Рафиқов (ўртада) ҳамкасблари даврасида.

Тоҳир НОРҚУЛОВ олган сурат.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Ҳ. Жамолов республикамизда меҳмон бўлиб турган «Туркметалл» синдикати раиси ва Евроосиё мамлакатлари металлургия саноати ходимлари касаба уюшмалари Федерацияси Бош Президенти Мустафо Ўзбекни қабул қилди. Самимий дўстона вазиятда ўтган қабул чоғида ҳар икки мамлакат касаба уюшмалари ўртасидаги дўстона алоқаларни кучайтириш, ўзаро мунтазам тажриба алмашувларни йўлга қўйиш, муҳим ижтимоий муаммоларни ҳал этишда тармоқлар ҳамкорлиги ва биргаликдаги фаолиятларини жонлантириш масалаларида ўзаро фикр алмашилди.

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгашининг раиси Ҳ. Жамолов суҳбат давомида республика касаба уюшмаларида меҳнаткашлар ижтимоий, иқтисодий ва маънавий ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида мустақиллик йилларида амалга оширилган муҳим тадбирлар, бу масалаларни изчил ҳал эта боришда давлат органлари билан ижтимоий шерикчилик асосида иш олиб бориш тажрибалари ҳақида сўзлаб берди. Ўз навбатида туркиялик ҳурматли меҳмон ўз мамлакати касаба уюшмалари фаолияти, ўзаро ҳар томонлама алоқаларни ривожлантириш истиқболлари ҳақида фикр-мулоҳазаларини баён қилди. Туркия касаба уюшмалари ҳаракатининг йирик намоёндаларидан бири бўлган Мустафо Ўзбек Бухоро, Самарқанд, Хивада, буюк бобомиз Амир Темур туғилиб ўсган Шаҳрисабзда ва бошқа ҳудудларда бўлади.

Қабул маросимида Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосари Қ. Рафиқов, иштирок этди.

«Ишонч» мухбири.

Суратда: учрашув пайти.

Ислоҳот ва ижтимоий ҳимоя

«БАНДЛИК» ДАСТУРИ — ФАРОВОНЛИК ОМИЛИ

Вилоят меҳнат, аҳолини иш билан таъминлаш ва ижтимоий ҳимоя қилиш бошқармамиз ва унинг қуйи тизими зиммасига давр илгари сурган кўпгина вазифалар юклангании, уларни кўнгилдагидек қилиб бажариш жамоамиз томонидан катта куч ва ғайрат сарфлашни талаб қилади.

Шу сабабдан жамоамиз меҳнат ресурслари бандлигини ҳамда Ўзбекистон Республикасининг «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуннинг вилоят ҳудудида бажарилишини таъминлаш бўйича фаолият олиб бормоқда.

Шу кунга қадар меҳнат биржаларига вилоятимиз фуқароларидан жами иш излаб 6 минг 200 киши мурожаат қилди. Шундан 3 минг киши халқ хўжалигининг турли тармоқларига ишга жойлаштирилди. Уларнинг 1,5 минг нафарини ёшлар ташкил қилади. Мурожаат қилган аҳолидан 900 кишига меҳнат биржалари комиссияси томонидан ишсизлик мақоми берилиб, ижтимоий ҳимояга олинган. 300 фуқаро вилоят тадбиркорларининг талабларига мувофиқ тикувчилик, қурувчилик, маиший хизмат ходими, комбайнчи ва бошқа касбларга ўқитилди.

Ишсизлик мақоми берилган 70 фуқаро ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб қилинган бўлиб, улар асосан қишлоқ хўжалигида ва ободонлаштириш ишларида фаолият кўрсатишмоқда. 17 фуқаро иш жойларидан қисқартириш бўлганлиги сабабли қарилик пенсиясига яқинлашганлиги туфайли ҳужжатлари ижтимоий таъминот бўлимига топширилиб, уларга муддатидан олдин пенсия тайинланадиган бўлди. Ишсизлик мақоми берилган 1300 фуқаронинг 700 нафарига «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуннинг 30-35-моддаларига биноан белгиланган миқдорда ишсизлик нафақаси тайинланиб, тўланиб борилмоқда.

Бундан ташқари, умумтаълим мактабларини битирган ёшлар, ҳарбий хизматдан қайтганлар, кўп болали оилалар, меҳнатга лаёқатли ногиронлар, умумий ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқаролар учун «аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги Қонуннинг 7-моддасига асосан жорий йилда 222 та турли корхона ва ташкилотларда 3600 та ишчи ўрни банд қилинди ёки КВОТалаштирилди. Оқибатда ушбу ўринларга 729 нафар ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқарони жойлаштириш имконияти туғилди.

Вилоят меҳнат биржасининг меҳнатни муҳофаза қилиш ва экспертиза бўлими ходимлари томонидан 40 дан ортиқ ташкилот, корхона ва муассасаларда меҳнат қонунларига риоя қилиниши, ишчи-хизматчиларга меҳнат шароитлари яратилиши ҳамда зарарли ишда ишловчиларга тегишли имтиёзлар бериш бўйича текширишлар ўтказилиб, камчиликларни бартараф этиш бўйича ёзма кўрсатмалар берилди. Ишсизларни ижтимоий ҳимоя қилиш, касбга ўқитиш, ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб қилиш, ишсизлик нафақасини тўлаб бориш, тадбиркорликни ривожлантириш ва янги ишчи ўринларини яратиш учун қисқа муддатли кредит ва депозитлар бериш ҳамда меҳнат биржалари ходимларига ҳақ тўлаш «Бандлик» жамғармаси ҳисобидан амалга оширилади.

«Бандлик» жамғармаси аҳолини иш билан таъминлашга оид давлат сиёсатини амалда бажаришни маблағ билан таъминлашга мўлжалланган бўлиб, мулкчилик ва хўжалик юритиш шаклидан қатъий назар, барча корхона ва ташкилот, муассасалар иш ҳақи жамғармасининг 2 фоизли мажбурий ажратмалари ҳисобидан шакллантирилади. Аммо бир қатор корхона, ташкилот ва муассасалар ўз вақтида «Бандлик» жамғармасига 2 фоизли мажбурият ажратмани ўтказмаганликлари натижасида жамғармани шакллантириш режаси беш ой давомида ҳам бажарилмади.

Вилоят меҳнат бошқармаси ва унинг жойлардаги меҳнат биржалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 23 августдаги кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтиришга оид 938-сонли Фармонини бажариш бўйича қишлоқ фуқаролар йиғинлари ва ўз-ўзини бошқарув органларига доимий равишда амалий ёрдам беришмоқда. Ҳозирги ислоҳотларнинг чуқурлашуви шароитида меҳнат бошқармасининг асосий вазифаси самарали ишлайдиган бандлик хизматини ташкил этишдан иборат. Жумладан, дарҳол ишга жойлаштириш ёки қайта ўқитишнинг иложи бўлмаган тақдирда ҳақ тўланадиган вақтинчалик иш билан таъминлаш ёки ишсизлик нафақасини ўз вақтида тўлаб бориш; касбга эга бўлмаган ёки касб малакаси меҳнат бозори талабларига жавоб бермайдиган фуқароларни ўқитишни ташкил этишдан иборатдир.

Мамлакатимизнинг мустақилликка эришганлиги туфайли юртдошларимиз хорижий давлатларга бориб ишлаш, касб ўрганиш имкониятларига эга бўлдилар. Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги қонундаги муҳожир меҳнаткашлар ваколатхонасининг ва Жанубий Корея давлат коропорацияси ўртасидаги шартномага асосан, бу йил вилоятимиздан 100 нафар ёшларнинг Жанубий Корея саноат корхоналарига касб ўрганишга ва ишлашлари учун жўнатиши режалаштирилди. Вилоятимиз ёшларини касб ўрганишга жўнатишдан асосий мақсад Осиё қитъасида қолаверса, жаҳонда ривожланган давлатлар орасида етакчи ўринларни эгаллаб турган Жанубий Кореядаги замонавий техника ва технологияларни фарзандларимиз ўзлаштиришларига эришишдир. Бундан кўзда тутилган пировард мақсад эса мустақил Ўзбекистонимизни дунёдаги тараққий эттан мамлакатлар сафига қўшиш, энг арзон, энг сифатли ва кўп маҳсулот ишлаб чиқарилишини таъминлашдир.

Бугунги кунда вилоят меҳнат бошқармаси, унинг туманлардаги меҳнат биржалари аҳолининг бандлигини тўлароқ таъминлаш, ижтимоий ҳимоялаш турларини излаб топиш ва қўллаш, қишлоқ жойларида янги технологияга асосланган ишчи ўринларини яратишга кўмаклашиш, вилоятимиз хом ашёси асосида халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарадиган кичик ва қўшма корхоналар ташкил этишда ҳокимликлар билан ҳамкорликда иш олиб боришларини давр тақозо қилмоқда. Бу вазифаларни адо этиш ишларимизнинг бош мезони бўлиб қолади.

Мардонкул БОЙЗАҚОВ,
Жиззах вилоят меҳнат бошқармаси бошлиғи.

Иқтисодиёт хабарлари

ЁШЛАР ТАШАББУСИ

Вилоят «Камолот» ёшлар жамғармаси ва Қарши тиббиёт билим юрти талабалари бу йилги пахта йиғим-теримида иштирок этиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Уларнинг бу ватанпарварлик ҳаракати воҳадаги барча ёшлар ва ўқув масканлари талабалари томонидан кенг қўллаб-қувватланди. Айни пайтда воҳанинг юз мингга яқин ёш йигит-қизлари белига этак боғлаб, далалардан «оқ олтин» теришмоқда.

Ташаббускор Қарши тиббиёт билим юртининг 1600 нафардан ортиқ талабаси эса вилоятнинг чўл зонасида жойлашган Баҳористон тумани деҳқонларига пахта теришда кўмаклашмоқдалар. Талабалар воҳанинг 420 минг тонналик улкан хирмонига ўзларининг 5 минг тонналик терган пахталари билан ҳисса қўшишга бел боғлаганлар.

А.САМАРИДДИНОВ.

АҲОЛИ УЧУН ҚУЛАЙЛИК

Шофиркон туманида «Вафо» кичик корхонаси ташкил этилгач, халқ манфаатдорлиги янада ошди. Корхона бошлиғи Замон Тойиров ёш бўлсада тадбиркор ва ишбилармонлиги туфайли тезда халқ орасида обрў-эътибор қозонди. Ишчан раҳбар аввало Президентимизнинг аҳолини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш тўғрисидаги Фармонини амалга оширишга асосий эътиборини қаратди.

Темир қувурлар танқис бўлган бир пайтда хонадонларни газлаштириш ўз-ўзидан бўлмайди, албатта! Замон Тойиров ўз корхонаси жамоаси билан биргаликда бу муаммони ҳал этди. Унинг тиниб-тинчимаслиги туфайли Шофиркон туманидаги кўплаб хўжаликлар «зангори олов»дан баҳраманд бўлдилар. Яқинда Иброҳим Мўминов номли жамоа хўжалигининг Саволик, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг «Қурбони», Арабхона, Чигилбак, Чандир қишлоқларидаги 600 дан оритқ хонадон табиий газ билан таъминланди. Бу хайрли ишни амалга оширишда пайвандловчилардан Мирзо Тўраев, Нишон Сиддиқов ва уста Амин Тойировларнинг ҳиссаси катта бўлди.

«Ишонч» мухбири.

Касаба уюшмалари ва пахта йиғим-терими

МУСОБАҚА ҚЎЛ КЕЛАЁТИР

Тошкент вилояти деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси пахта ҳосилини қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш юзасидан қатор тадбирлар тузган.

Хўш, бу тадбирлар жойларда қандай амалга оширилмоқда? Шу мақсадда Пискент туманида бўлдик.

— Куз анча салқин келаяпти, — дейди А. Навоий номли жамоа хўжалиги касаба уюшма қўмитасининг раиси Акром Ғойипов. — Шунинг учун отни қамчиламасак бўлмайди. Пахтакорларга етарли шарт-шароитлар яратишга катта эътибор бераяпмиз. Мусобақа ютуқлар гарови.

Пахта теримида фаол қатнашганлар меҳнатига яраша иш ҳақи олиш билан бирга бепул пахта ёғи ва шоли билан мукофотланадилар. 60 килограммдан ошириб пахта терганга эса 3 килограммдан пахта ёғи ва шоли бепул берилади. Мусобақа ҳар беш кунда якунлаб борилмоқда. Биринчи ўринни олган теримчи 200 сўм, иккинчи ўринни эгаллаган 150 сўм, учинчи ўринни эгаллаган теримчи эса 100 сўм пул мукофотини олади. Ҳашарчи-мактаб ўқувчилари, механизаторлар, хирмончилар орасида ҳам мусобақа йўлга қўйилган. Чунончи:::механизатор 150 тонна пахта терса 150 килограмм шоли ва маълум миқдорда ёғни мукофотта бепул олади. 300 тонна пахта ташиган механизатор 100 килограмм шоли ва ёғ олади.

Бригадалар ўртасидаги ўзаро беллашувга якун ясалмоқда. Ғолибларга мукофот тариқасида бир бошдан қўй ва озиқ-овқат берилади.

Хўжаликда биринчи бўлиб маррага етиб келган бригадани мукофотта саман от кутмоқда. Кейинги иккинчи ва учинчи ўринни эгаллаганлар қўй ва гилам билан тақдирланади. Мавсумда 100 тоннадан ошириб пахта терган механизатор даладан мукофотга отни гижинглатиб олиб чиқиб кетади. Теримчилар манфаатини кўзлаб ташкил этилган мусобақа ўз самарасини бермоқда. Ғолиблар вақтида моддий жиҳатдан рағбатлантириб турилгани туфайли хўжаликда пахта йиғим-терими юқори суръатда бормоқда. Ўзаро мусобақада Жалол Ражабов бошлиқ бригада аъзолари уч марта биринчи ўринни эгаллашди.

Тажрибали деҳқон Тоштемир Акбаров бошлиқ бригада жамоаси ҳам пешқадамлар сафида. Тоштемир ака йигирма беш йилдан бери бригада етакчиси. Одамларга жуда ғамхўр. У бошлиқ жамоа хўжаликда энг интизомли бригада ҳисобланади. Чунки, бригада бошлиғининг ўзи шундай.

— Одамлар ишга юракдан берилишлари керак, — дейди Тоштемир ака, — Шундагина меҳнат унумли бўлади. Бунинг учун бригадир ҳар бир аъзосига отадек ғамхўр бўлиши, уларнинг оила, рўзғоридан бохабар бўлмоғи даркор. Бригадада кунига йиллик режанинг 7-8 фоиз миқдорида пахта тайёрланаётир.

Бригада дала шийпони икки қаватли. Атрофи боғ ва томорқа. Аъзоларнинг емак-ичмаги учун ҳамма нарса шу ердан чиқади.

Тушликка чиққан теримчилар билан суҳбатлашдик. Уларнинг айтишларича ҳар беш кунда терган пахталарига пулни нақд олишаяпти. Ғолиблар ваъда қилинган мукофотларга сазовор бўлаётирлар. Кейинги беш кунликда Насиба Асқарова, Нилуфар Қўшмоқова, Мақсума Акбаровалар кунига 80-120 килограммдан пахта тердилар. Уларнинг ҳар бири мавсум бошидан буён эл хирмонига 2-3 тоннадан ошириб пахта тўкишди. Вилоят деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси раисининг ўринбосари Сайфулла Ражабов мусобақа ғолибларига совғалар топширди.

Уроз Соатов бошлиқ бригадада бўлдик. Бригада пешқадамлар сафида бораяпти. Хўжалик бўйича икки беш кунлик якунига кўра мусобақада ғолиб чиқди.

— Мусобақа юқори натижага эришишда қўл келаётир, — дейди жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси Мирали Халилов. — Касаба уюшма қўмитаси мусобақани олиб боришда жонбозлик кўрсатаётир. Мусобақа туфайли хирмонингизга барака кирмоқда.

Тумандаги «Пскент» жамоа хўжалигида ҳам мусобақа кенг йўлга қўйилган.

— Теримчиларга ҳар килограммига 2 сўмдан ҳақ тўлаямиз, — дейди жамоа хўжалиги касаба уюшмаси қўмитасининг раиси Махмуджон Ҳасанов. — Ҳар ўн кунда мусобақага якун ясаб ғолибларга мукофотлар топширилаётир. Ўн кунда 1 тонна пахта терганга 50 килограммдан пиёз бепул берилади. 1500 килограмм терса бир қоп унни бепул олади. Яна бошқа мукофотлар ҳам бор.

Хўжаликда бўлимлар, бригадалар ўртасидаги мусобақа ҳам қўзғин давом этмоқда. Йиллик режани биринчи бўлиб бажарган бригада бузоқ, бўлим эса той билан мукофотланади.

Туман далаларида пахтакорлар қатори ҳашарчилар ҳам ҳосил йиғимида фаол қатнашмоқдалар. Оҳангарон, Олмалиқ шаҳридан келган ҳашарчиларга зарур шарт-шароитлар яратиб берилган. Ҳашарчиларга ҳам вақтида ҳақ тўланаяпти. Ҳар беш кунда мусобақа вақтида якунланиб, илғорлар моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб борилаяпти.

Қишлоқдаги барча аҳоли йиғим-теримга жалб этилган. Бу йилдан яна бир тажриба қўлланилмоқда. Туман меҳнат биржасидан жамоа хўжалиги аъзоси бўлмаган, лекин қишлоқларда яшайдиган ишсиз одамларни теримга сафарбар этишаяпти. Улар ҳар ойда меҳнат биржасидан ҳар ой 450 сўмдан ҳақ оладилар ва пахта теримида қатнашиб қўшимча пул ишлайдилар. Ҳозир бундай тоифадаги кишилардан 40 нафардан кўпроғи далага чиқмоқда.

Тошкент вилояти деҳқончилик-саноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси қўмитаси пахта йиғим-теримида бошлангич касаба уюшма ташкилотлари фаоллигини ошириш юзасида ташкилий, оммавий ишларни олиб бормоқда. Чунончи терим қатнашчиларига ўз вақтида ҳақ тўланиши назорат қилинмоқда. Илғорлар моддий ва маънавий рағбатлантирилмоқда. Вилоят бўйича парҳез овқатланиш учун 1000 та йўлланма ажратилди. Мавсум охирида ғолиблардан 27 кишига санаторийга йўлланмалар топширилади.

Будир ПЎЛАТОВ,
Тошкент вилояти касаба уюшмалари Кенгаши матбуот марказининг мудири.

ҚЎМИТА ЙИҒИЛИШИ

Маълумки, БМТ Бош Ассамблеясининг 47-сессиясида 1999 йил Халқаро қариялар йили деб эълон қилинганди. Жаҳоннинг кўпгина давлатларида мана шу тадбирни ўтказишга ҳозирдан тайёргарлик ишлари бошлаб юборилган. Жумладан, мамлакатимизда ҳам мазкур санага бағишлаб қариялар ўртасида спорт мусобақалари ўтказиш режалаштирилган. Мусобақаларни кўнгилдагидек ўтказиш учун Ўзбекистон касаба уюшмалар Федерацияси Марказий кенгаши ҳамда Ўзбекистон ижтимоий таъминот вазирлиги ҳамкорлигида ташкилий қўмита тузилган.

Яқинда ана шу қўмитанинг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни ташкилий қўмита раиси О.Муҳитдинова кириш сўзи билан очди. Йиғилиш иштирокчилари спорт-соғломлаштириш мусобақаларини намунали ўтказиш, унинг жойи ва вақтини белгилаш, қатнашчиларнинг келиб кетиши, уларга яратиладиган шароитлар ҳақида ўзаро фикр алмашишди.

Озод РАЖАБОВ.

НАМАНГАН «КОКА-КОЛА»СИ

Наманган вилоятида кенг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришга катта эътибор берилмоқда. Яқинда Наманган шаҳридаги салқин ичимликлар масъулияти чекланган ҳиссадорлик жамиятида Тошкент «ЛТД» қўшма корхонасига қарашли янги шахобча фойдаланишга топширилди. Соатига 18 минг шиша ичимлик қуйиш қувватига эга бўлган бу янги саноат тармоғини олмониялик мутахассислар жуда қисқа фурсат ичида фойдаланишга топширдилар.

Уч сменада икки юз киши ишлайдиган кичик корхонанинг ишга туширилиши янги иш ўринларини яратиш билан бир қаторда аҳолининг бу тур маҳсулотга нисбатан талабини тўлароқ қондириш имкониятини бермоқда. Маълумки, илгарилари бу хил маҳсулот республика пойтахтидан келтирилар эди.

О.ЖУМАНАЗАРОВ.

ЕТТИ ИҚЛИМ НАФАСИ

МДҲ МАМЛАКАТЛАРИДА

Россия Хавфсизлик котиби Александр Лебедь НАТО раҳбарияти билан учрашганидан кейин Давлат думасининг ялпи мажлисида НАТОнинг Шарқ томон кенгайишига муносабатини изоҳлаб, 25 октябрда нутқ сўзлаши кутилмоқда.

Лебедь шунингдек, Чеченистон масаласида Аслан Масхадов билан имзолаган Хасавюрт шартномасига ҳам тўхталиб ўтиши керак бўлади. Маълумки, Россиянинг муайян доиралари Хасавюрт шартномасини кескин танқид қилмоқдалар. Россия Думасининг ҳар икки палатаси Чеченистон билан боғлиқ вазиятни А.Лебедь иштирокида ёпиқ тарзда муҳокама қилишни мўлжалламоқда.

****

Украинанинг Донецк вилоятидаги шаҳарларидан, биридаги банкда тўрт миллион доллардан зиёд сармоя ғойиб бўлгани қайд этилган. Пул камомади борлиги навбатдаги текширув чоғида маълум бўлган. Ҳозир тегишли тергов ишлари олиб борилмоқда.

****

Россиянинг Давлат солиқ хизмати шу йил 1 ноябрдан спиртли ичимликлар ишлаб чиқарувчи қорхоналарда солиқ хизмати ходимлари узлуксиз иш олиб боришларини йўлга қўйишни мўлжалламоқда. Солиқ тушумларини кўпайтириш, шунингдек, спиртли ичимликлар ишлаб чиқарилишини тартибга келтириш мақсадида шундай қилинмоқда. Йилнинг ўтган даври мобайнида солиқ тушумлари режалаштирилган миқдорнинг ярмини ҳам ташкил этмаганлиги шундай йўл тутишга Россия солиқчиларини мажбур этди.

****

Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов Душанбеда Покистон бош вазирининг махсус вакили Саид Ҳайдарни қабул қилди. Суҳбат ёпиқ тарзда бўлиб ўтди. Суҳбат чоғида Афғонистондаги вазият муҳокама қилингани қайд этилмоқда. Маълумки, Афғонистондаги оғир вазият жаҳон жамоатчилигини, айниқса, қўшни давлатларни ташвишлантирмоқда.

****

Россия Федерациясининг Президенти Борис Ельцин чегара ҳудудлари бўйича сиёсат негизларини тасдиқлади. Унга биноан, қўшни давлатларнинг Россияга нисбатан ҳар қандай ҳудудий даъволари рад этилди. Ҳужжатда қайд этилишича, Россиянинг янги қўшни мустақил давлатлар билан давлат чегаралари собиқ иттифоқ даврида таркиб топган маъмурий-ҳудудий бўлинишга мос экани таъкидланган, шунингдек, Россия бирон бир мамлакатга ҳудудий даъвоси йўқ экани қўшимча қилинган.

ХОРИЖДА

АҚШ Босниядаги қўшинларини олиб чиқиб кета бошлади. АҚШ аскарлари Германиядаги базаларига қайтмоқдалар. Таркибига АҚШ ҳарбий бўлинмалари ҳам кирувчи НАТО қўшинларининг Боснияда туриш муддати шу йил декабрь ойида тугайди.

****

Исроил маъмурлари ўн минг фаластинлик ишга боришларига рухсат берди. Бироқ камдан-кам фаластинликлар бу имкониятдан фойдаландилар. Фаластинликларнинг ҳаракатлари Фаластин ҳудудида яқинда бўлган тартибсизликлардан кейин чеклаб қўйилган эди. Бундан қатъий назар Фаластин-Исроил тинч музокаралари давом этмоқда. Фаластин томони Исроилни аллақачон имзоланган шартнома бандларини ўзгартиришга уринишда айбламоқда. Бу музокараларда аниқ натижага эришишга тўсқинлик қилаётир.

****

АҚШ Давлат котибининг ёрдамчиси Уинстон Лорд Сеулга келди. У Шимолий Кореянинг сув ости кемаси Жанубий Кореянинг ҳудудий сувларига суқилиб кирганлиги оқибатларини муҳокама қилмоқда. Маълумки, Шимолий Кореянинг сувости кемаси қўшни Корея давлати ҳудудий сувларига суқулиб кириши оқибатида 22 та шимолий кореялик ҳалок бўлди.

****

Туркия ҳукуматининг маълум қилишича, мамлакат қамоқхоналаридан бирида маҳбусларнинг икки ҳафтадан буён давом этаётган очлиги тўхтатилган. Туркия Адлия вазири Анқарада бўлган матбуот конференциясида бу норозиликка чек қўйиш учун кўрилган чора-тадбирлар ҳақида сўзлаб берган. Таъқиқланган Курд ишчи партиясининг бир қанча аъзолари бир ой муқаддам қамоқлардан бирида соқчилар билан тўқнашувда ўлдирилганига норозилик сифатида маҳбуслар очлик эълон қилган эдилар. Очлик эълон этган маҳбуслардан бири ҳам ўзига ўт қўйиб юбориши оқибатида вафот этган. Бу ҳақда хабар қилинди.

Жаҳон матбуоти материаллари асосида.

«ОБУНА-97»

Азиз муштарий!

Севимли газетангиз «Ишонч»га обуна бўлдингизми? Агар бўлмаган бўлсангиз шошилинг» 1997 йил учун обуна давом этмоқда.

Нашр индекси: якка обуначилар учун 64560, ташкилотлар учун 64561

1996 йил — Амир Темур йили

СОҲИБҚИРОН САЛТАНАТИНИНГ САЙҚАЛИ

ҚАЛБЛАРДА МАНГУ

Самарқанд - қадимий ва ҳамиша навқирон шаҳар. Мамлакатимизнинг дурдонаси ва фахри. Мана неча минг йиллардирки, Марказий Осиё қоқ ўртасида салобат тўкиб турибди. Шаҳримиз ўтган давр мобайнида не-не балоларни кўрмади, дейсиз. Қиличидан қон томган кўпдан-кўп жоҳил ва манфур душманлар бу шаҳарни қўлга киритиш пайида бўладилар, харобага айлантиришга интилдилар. Лекин шаҳар Афросиёб, Мароканда, Самариана, Сараманка, Сахкана, Санманчен, Самакиян, Сумрон, Шамаркент, Самаран, Симроят каби номлари остида яна қайта қаддини ростлайверди, яшнайверди.

Лекин Самарқанд донғини ҳеч бир ҳукмдор бобомиз Амир Темурдек ёйган эмас. Тўғри, 1371 йили тахтни эгаллаган соҳибқиронимиз даставвал мамлакат пойтахтини она шаҳри Шаҳрисабзни танлаган, шу мақсадда кўпдан-кўп ободончилик ишларни олиб борган эди.

Ниҳоятда иқлими яхши бўлган, стратегик жойда - «Буюк ипак йўли»даги, ва бошқа сабаблар туфайли пойтахт этиб Самарқандни узил-кесил танлади. Маълумки муғул босқинчилари шаҳарни штурм билан эгаллагач уни обод этишга етарли эътибор бермаганлар. Мамлакатдаги ўзаро урушларга босқинчиларни ҳайдаб чиқаришга турк обрўйини кўтариш ва Ислом динини мустаҳкамлаш учун Амир Темур қўлига қилич олган эди. Тахтга чиққач энг аввало шаҳарни айланиб чиқди. Харобага айланган шаҳар янги ҳукмдор юрагини эзиб юборди. Юрти ва халқи учун курашга отланган соҳибқирон шаҳарни тиклашга амру фармон берди. Шаҳарнинг жанубида янги қалъа - шаҳар жуда қисқа фурсатда барпо этилди. Чингизхон босқинидан 150 йил ўтгач Оҳанин, Шайхзода, Чорсу, Каризгоҳ, Сузангарон, Феруза каби олтита шаҳар дарвозаси бўлган шаҳар бўй ростлади.

Соҳибқирон қаерда бўлмасин она шаҳри бўлиб қолган Самарқандни ёдидан кўтармади. Хориждаги энг яхши усталар, ҳунармандлар ва олиму фузалоларни Самарқандга йўллади. бутун ҳиммати ва саҳоватини пойтахтдан аямади. Бошқаларни ҳам шунга даъват этди. Мадрасалар, хоноқоҳлар, саройлар қурдирдики, ҳали ҳам улар салобат тўкиб, кўрганнинг ақлини шошириб келаётир. Боғидилкушо, Боғичинор, Боғибиҳишт, Боғибаланд, Давлатобод, Боғинав каби чорбоғлар барпо этди. Жаннатмакон бу боғларда Самарқанд аҳли кўнгилларини хушладилар. Соҳибқирон не-не тўй-ю томошаларни бу боғларда зўр қувончу ифтихор билан ўтказмади дейсиз қуёш нурида камалакдек товланган фавворалар енида сулим ва ниҳоятда осойишта бўлган бу боғларда жаҳонгир набираларини етаклади, бошини силада, рафиқалари билан давру-даврон сурди...

Шаҳар атрофида Дамашқ, Боғдод, Султония, Шероз, Миср каби янги қишлоқларни барпо этди. 35 йил мамлакатни бошқарган ҳукмдор 1404 йил 27 ноябрда Хитой сафарига отланди. Лекин йўлда уни ўлим қувиб етди. Соҳибқироннинг ишини фарзандлари, айниқса, набираси Улуғбек Мирзо зўр қатъиятлик билан давом эттирди.

Афсуски Самарқанд кейинчалик турли урушлар, бошбошдоқликлар орасида қолиб кетди. Эришилган катта мавқе бой берилди.

Шукур. Минг бор шукурлар бўлсинким, халқимиз озодликка, ҳурликка эришди. Қатағон қилинган соҳибқирон номини яна тидга олишга эришдик. Президентимиз Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини нишонлашга бағишланган фармон чиқардилар. Мамлакатимизгина эмас, балки жаҳон соҳибқиронимиз юбилейига зўр кўтаринки руҳда ҳозирлик кўрмоқда. Ҳа, жаҳон тараққиётига жуда катта ҳисса қўшган бобомизни барча тан олмоқда, юбилей тантаналарига улуш қўшишга ҳаракат қилмоқда. Самарқанд вилояти ва шаҳар ҳокимликлари соҳибқирон таваллуди тантанасига жуда катта тайёргарлик кўришмоқда. Қадимий пойтахтда бизнингтина эмас балки дунёнинг ҳам кўрки ва бойлиги саналган Гўри Амир мақбараси, Бибихоним масжиди, Руҳобод мақбараси, Регистон мажмуи ва бошқалар ўзининг асл ҳолига келтирилаяпти, ҳозир Самарқандни улкан қурилиш майдонига қиёслаш мумкин. Чунончи юбилей муносабати билан жаъми 28 та иншоатда қурилиш ишлари олиб борилаётир. Бу ишлар учун 200 миллион сўмдан зиёд маблағ ажратилган, Биргина Бибихоним масжидини қайта таъмирлашга 70 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилган. Жаъми 19 та, тўрт минг гектарни олган боғлар яна жаннатмакон жойларга айланади. Амир Темур мақбараси ва Руҳобод мақбараси ўртасида соҳибқирон номи билан аталадиган катта майдон, Регистон майдонида эса 900 ўринли амфитеатр халқимизнинг энг яхши гўшаларидан бўлиб қолишига шубҳа йўқ.

Башариятнинг энг қадимги маданият ўчоқлари сифатида танилган Бобил, Афина ва Рим шаҳарлари билан бемалол беллашган Самарқанд яна аввалги ҳолатига қайтмоқда. Президентимиз фармонига кўра шаҳарнинг Амир Темур ордени билан тақдирланиши фикримизнинг ёрқин далилидир. Буюк алломалар бешиги саналган Самарқанд соҳибқирон таваллуди тантанасига ҳозирликни охирига етказмоқда. Ҳадемай, бир неча асрлардан бери халқимизга ғурур ва масрурлик ҳароратини бераётган жаҳонгиримиз руҳини ёдга олиш тантаналари бошланади.

Холхўжа МИРЗАЕВ.

«АДОЛАТ ВА ОЗОДЛИК ДАСТУРИНГИЗ, РАҲБАРИНГИЗ БЎЛСИН!»

АМИР ТЕМУР

Мовароуннаҳр мўғуллар ҳукмронлиги даврида ҳам сиёсий, ҳам иқтисодий тушкунлик исканжасига ташланган эди. Бу даврда халқ босқинчилар томонидан шафқатсизларча эксплуатация ва зулм домига тортилганлиги, ҳукмрон доиралар томонидан бирор ободончилик ёки ижтимоий тадбирлар ўтказилмаганлиги тарихдан маълум. Юртдошимиз Амир Темур бу ҳудудни чет эл зулмидан озод қилишга бел боғлади ва бунга эришган эди. Мовароуннаҳрда марказлашган давлат вужудга келди ва у қудратли империяга айланди. Жуда катта ҳудудни ўз ичига олган ушбу давлат тузилмаси, ўзининг улканлигига қарамай, ўта режали равишда бошқарилди. Жаҳон давлатчилигининг энг илғор анъанаси — ўз Бош қонунига эга эди, у соҳибқироннинг ўзи томонидан ишлаб чиқилган «тузукларда» ўз ифодасини топди.

Мамлакатда иқтисодиёт юксала борди, товар—пул муносабатлари таркиб топди, солиқ системаси тартибли равишда олиб борилди. Халқ оммасининг хонавайрон бўлиши, унинг қашшоқлашувига йўл қўйилмади, уларнинг ижтимоий ҳимояланишига катта эътибор берилди. Давлатда ўзига хос бошқариш системаси барпо қилинди. Давлат маъмурий идорасида турли вазирлар фаолият олиб боришган. Улардан биринчиси-ер солиқлари, бож, ўлпон-солиқ ундириш ҳамда миршаблик юмушларини бошқарган, мамлакатда муҳим ишларни, кундалик муаммоларни, раият аҳволини, вилоятлардан олинган ҳосил, солиқ, ўлпонларни тақсимлаган. Иккинчи вазир сипоҳ вазири ҳисобланиб, сипоҳийларнинг маошлари ва танҳо (тожу тахт учун қилган хизматлар эвазига берилган инъом)ларини бошқарган. Учинчи вазир эса эгасиз қолган, ўлиб кетган ва қочганларга тегишли молларни, келиб-кетаётган савдогарлар молмулкида — нолинадиган закот ва божларни, мамлакат чорвасини бошқариб, буларнинг барчасидан тўпланган даромадларни омонат тарзида сақлаган. Тўртинчи вазир салтанат ишларини юритувчи бўлиб у салтанатдаги жами идораларнинг кирим-чиқимлари, хазинадан сарф қилинган ҳаражатларни ҳисоб-китоб қилиб борган. Вазирлар эса девонбегига бўйсунган. Соҳибқирон Амир Темур жумладан шундай деган эдилар: «Амр қилдимки, садрлар садри, сайийдлар ва бошқа арбобларга суюргол тариқасида берилган ерлар ва вақфларнинг аҳволини, улар вазифаларини қай даражада адо этаётганликларини текшириб, менга арз қилиб

ТЕМУР ТУТУМИ

турсин... Салтанатнинг ҳар бир идорасида кирим чиқимларни, кундалик ҳаражатларни ёзиб бориш учун бир котиб тайинлансин».

Амир Темур даврида ер эгалигининг бешта асосий кўриниши бор эди. Биринчиси, суюргол ерлар. Катта ҳажмдаги бу ерлар давлат томонидан ажратилиб берилиб, бир авлоддан иккинчисига ўтган. Суюргол эгаси солиқдан озод қилинган. Бунда ер эгалари деҳқонларни ишлатиб, ер солиғи-хирож олганлар. Иккинчиси, тархон ёрлиол ерлар. Бу ерлар хусусий мулк бўлиб, улар одамларга бирор хизмати учун берилган. Учинчиси, ушр ерлар. Сайийд ва хўжаларга мансуб ерлардир. Бу ерлардан олинган ҳосилнинг ўндан бир қисми давлатга берилган. Тўртинчиси вақф ерлар. Масжид, мадраса, хонакоҳ, мозор каби жойлар ерларидир. Вақф ер сув, бозор, қул, пуллар ва бошқа мол-мулклар билан инъом этилган. Бешинчиси аскарларга ва лашкарбошиларга бериладиган ерлар.

Амир Темур даврида улуфа (озиқ-овқат, маош ва солиқ тури) бериш қуйидагича эди. Амирлар, мингбошилар, юзбошилар, ўнбошилар ва сипоҳийларга ушбу тартибда мол берилган: оддий сипоҳийга ўз вазифасини ўринлатиб бажариш шарти билан маоши минган отининг баҳосига тенг белгиланган. Баҳодирлар маоши икки от баҳосидан тўрт отгача тайин қилинган. Ўнбошилар маоши қўл остидаги оддий сипоҳийлардан ўн баробар ортиқ бўлган. Юзбошилар маоши ўнбошиларникига қараганда икки баробар, мингбошиники эса юзбошиларникидан уч баробар зиёда эди. Девонбеги ва вазирларнинг маошлари амирлар маошларидан ўн баробар ортиқ бўлган.

Амир Темур давлати иқтисодиётида халқаро иқтисодий алоқалар ҳам салмоқли ўрин тутади. Соҳибқирон Англия ва Франция қиролларига мурожаат қилиб, савдо алоқаларни ривожлантирди. Марказий Осиё орқали ўтадиган «Ипак йўли»да карвонларнинг хавфсизлигини таъминлади. Машриқдан мағрибгача бўлган савдо-сотиқ ишларини кучайтириб, турли работлар, карвонсаройлар, савдо расталари қурдирди.

Мамлакатда халқ оммасини ижтимоий ҳимояланишига катта эътибор берилди. Раиятдан мол-хирож йиғишда уларни оғир аҳволга солишдан ёки мамлакатни қашшоқликка тушириб қўйишдан сақланилган. «Негаки, раиятни хонавайрон қилиш давлат хазинасининг камбағаллашувига олиб келинади. Хазинанинг камайиб қолиши эса, сипоҳнинг тарқалиб кетишига сабаб бўлади, сипоҳнинг тарқоқлиги ўз навбатида, салтанатнинг кучсизланишига олиб боради». Демак, Амир Темур давлатида иқтисодиёт мамлакатнинг эртаси ва келажагини аниқ кўра олиш, уни юксалтиришнинг йўлларини излаш, халқлар ижтимоий аҳволини яхшилаш ва улар учун ҳар томонлама ғамхўрлик қилиш орқали олиб борилди ва ривожланди.

Акбар САИДҚОСИМОВ.

Тўйга тўёналар

ИЖОДИЙ ТУҲФА

Истиқлол шарофати туфайли замондошларимиз тарихга янгича назар ташламоқдалар. Ёш шоира Мавлуда Эшонқуловнинг «Соҳибқирон» номли достони ҳам айни шунинг маҳсулидир. Достонда Амир Темур ҳаётининг шиддатли даврлари бадиий акс эттирилган. Муаллиф тарихий воқеликнинг замонавий аҳамиятини асосли тарзда мушоҳада ва талқин этишга эришган. Энг муҳими, шоира буюк зот шахсига жаҳонгир ҳамда Аллоҳнинг оддий бандаси сифатида холис муносабат билдирган.

Самарқанддаги «Зарафшон» нашриёти ушбу достонни уч минг нусхада китоб ҳолида ўқувчиларга тақдим этди.

ПОЛВОНЛАР ДАВРАСИ

Амир Темур юбилейига бағишлаб ўтказилаётган спорт мусобақалари дастуридан ўрин олган миллий кураш беллашувлари Ургут шаҳрида ўтказилди.

Уч кун давом этган мусобақаларда Аслан Муродов, Озод Илёсов, Ҳазрат Дўстов, Максим Халтурин, Михаил Соколов, Илғор Тоштурдиевлар ўз вазн тоифаларида ғолиб бўлишди. Шахсий ҳисобда ургутлик Ҳасан Каримов ғолиб деб топилди.

КЎРИК

Вилоят «Камолот» жамғармаси ёш ижодкорларни қўллаб-қувватлаш ҳамда янги-янги истеъдод соҳибларини аниқлаш мақсадида «Ёш қаламкаш» вилоят кўригини эълон қилди. Кўрик ҳайъатига Амир Темур ҳаёти, даври, умуман тарих, Ватан ва ватанпарварлик мавзусида ёзилган шеърлар, мақолалар тақдим этилади.

Йил охиригача давом этадиган ушбу кўрикка тақдим этилган энг яхши асарлар аввало даврий матбуотда, сўнгра алоҳида китоб ҳолида нашр этилади.

ЗИЁРАТ

Республика давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба фаолларидан бир гуруҳи тўй арафасида Амир Темур қадамжоларини, Самарқандни зиёрат қилишди. Гуруҳ тармоқ касаба уюшма Марказий Қўмитаси раиси Ж. Л. Алимхўжаева раҳбарлигида ташриф буюрди.

Меҳмонлар Темур юбилейига тайёргарлик ишлари билан танишишди. Регистон мажмуини, Шоҳизинда мақбарасини, Челак туманидаги Хўжа Исмоил Бухорий масжидини бориб кўришди. Шунингдек, вилоят касаба уюшма фаоллари билан амалий мулоқотда бўлдилар.

Р. ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири.

Шаҳар ва қишлоқларимиз яна ҳам обод бўлаверсим!
Суратда: Самарқанддаги Амир Темур Мавзолейи қурилишида.

Тоҳир НОРҚУЛОВ олган сурат.

Бугун ер юзига сайқал Самарқанд,
Шаънингизга лойиқ ҳайкал Самарқанд,
Орзуларда ёнар ял-ял Самарқанд,
Соҳибқирон Темур сизни ёд этиб.

Дунёдан кўп ўтди яхши-ю, ёмон,
Сиздайин Султонни кўрмади замон,
Бугун Ватанимиз ҳур, дориломон,
Соҳибқирон Темур сизни ёд этиб.

Йиллар айланади, ўтар асрлар,
Номингиздан ёдгор асрий қасрлар,
Авлодлар алмашар, ўсар насллар,
Соҳибқирон Темур сизни ёд этиб.

ҚАБРТОШ ПАРЧАСИНИНГ ҚАЙТАРИЛИШИ

Соҳибқирон Амир Темурнинг қабри устига бебаҳо нефритдан қабртош қўйилган. Бу тошнинг тарихи жуда қизиқ. Улуғбек Мирзо 1425 йилда Мўғулистонга юриш қилиб бу тошни қўлга киритганди. Ўз вақтида бу тошни Амир Темурнинг ўзи келтирмоқчи бўлган, лекин иложи топилмаган. Бу ниятни Улуғбек Мирзо амалга оширди. Шу тариқа Темур хилхонасига нефрит тош қўйилди.

1740 йилда Эрон ҳукмдори Нодиршоҳ Афшор Бухорони эгаллаганидан сўнг нефрит қабртошини, Бибихоним масжидининг етти маъданли темир дарвозасини Машҳад шаҳрига олиб кетади. Нодиршоҳнинг шахсий тарихчиси Муҳаммад Козимнинг ёзишича қабртошни кўрган Нодиршоҳ анча вақт ўйланиб жим туради, кейин ўзига келиб, соҳибқирон Темурнинг руҳини тинчлантириш учун дуо-фотиҳа ўқийди ва нафрит тошни Самарқандга қайтариб, жойига элтиб қўйишга буйруқ беради. Бу сафар чоғида қабртошга анча-мунча зарар етади.

Лекин қабртош ўз жойига абадий ўрнашиб қолмаган экан. Унинг XIX аср охири XX аср бошидаги тарихи янада қайғулидир. Рус босқинчисилари Темур қабртошини яна безовта қилдилар. Уларнинг бу таҳқирлашларини профессор М. Массон ўзича оқлашга ҳаракат қилиб, «Қабртошнинг тадқиқот қилиниши шуни кўрсатдики, у ҳозиргача сақланиб қолган икки катта қисмдан иборат бўлиб, баъзи жойлари йўқолган. Қабртошнинг энг асосий етишмас жойи — бу ён бурчагидаги ёзувли катта бўлагидир».

Нефрит тошнинг йўқолган бўлаги роса 115 йилдан сўнг Самарқанднинг ўзидан топилди. 1992 йилнинг охири 1993 йилнинг бошида Самарқанд давлат музей-қўриқхонасида «Олтин фонд» кўргазмасини ташкил этиш учун нодир ва қимматли тарихий экспонатларни излаб музей ертўласида иш олиб бораётганда нефриттош бўлагига дуч келинди.

Хуллас, Амир Темурнинг қабртоши яна яхлит ҳолига келтирилди.

К. КАТТАЕВ,
тадқиқотчи-тарихчи.

САЖДАГОҲДАЙ МУҚАДДАС ЗАМИН

Ҳалқимизнинг тарихий қадриятларини тиклашга, улуғ боболаримиз меросини ўрганишга Самарқандда бир неча йил муқаддам киришилганди. Бинобарин, шаҳар атрофидаги Темур боғлари бугун гуркираб, яшнаб кўкка бўй чўзмоқда. Меъморчилик обидаларини таъмирлаш эса узлуксиз ва жадал давом эттирилмоқда.

Соҳибқирон таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан таъмирлаш, ободончилик ишлари бир неча баробар кенгайтирилди. Бирваракайига Регистон мажмуида, Руҳобод, Оқсарой, Гўри Амир мақбараларида, Бибихоним масжидида таъмирлаш ишлари олиб борилаяпти. Айниқса, Гўри Амир мақбараси қиёфаси тубдан ўзгарди. Унинг ҳовлисига Ургут, Нуробод, Нуротадан келтирилган мармар ётқизилди. Девор безаклари Эроннинг оникстошлари билан ишланди. Бу ердаги ишлар ниҳоясига етаётир.

Руҳобод мақбараси хилхонасида XIV асрнинг машҳур уламоси Темур эътиқод қўйган зот Бурҳониддин Сағаржий вужуди мангу ором топган. Бу обида Самарқанд меъморчилик қурилиш олийгоҳи олимлари лойиҳаси асосида таъмирланмоқда. XV аср бошида қурилган Оқсарой мақбараси ҳам қайтадан чирой очди. Номи тилга олинган кейинги уч мақбаранинг оралиғида Амир Темур майдони барпо бўлаётир. Илгари бу ҳудудни корхоналар, кўплаб шахсий уйлар эгаллаган эди. Албатта, бу ишлар осонликча бўлаётгани йўқ. Неча ўнлаб усталар, юзлаб ишчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Самарқанддаги махсус «Усто» илмий ишлаб чиқариш таъмирлаш устахонаси, «Қадрият» корхонаси, «Самарқандкимёқурилиш» ҳиссадорлик жамияти, «Ургутмармар» қўшма корхонаси ва яна ўнлаб корхоналарнинг жамоалари фидойилик кўрсатишмоқда. Буларнинг ҳаммаси улуғ бобомизга халқимизнинг чексиз эҳтироми туфайлидир.

Самарқанд замини чиндан муқаддас. бунда не-не улуғ зотларнинг табаррук излари, мозорлари бор. Улар ўз вақтида илму тафаккур ила етти иқлим аҳлини ром этганлар. Бугунги дунё тараққиётининг тамал тошини қўйган фанларнинг асоси шу юртда яратилган. Боболаримизнинг илми, қудратли тафаккур маҳсули сифатида бетакрор меъморий обидалар тикландики, улар асрлар оша башар аҳлини ҳайратта солмоқда. Минглаб одамлар Самарқандни зиёрат қилишга, буюк зотлар қадами теккан тупроқни кўзга суртишга муштоқ.

Бугун юртимизда улуғ Амир Темур руҳи барҳаёт. Бу руҳ барҳаётлигича ҳар бир қалбга сингиб кетиши керак. Шунда боболаримиз хотирасини чиндан эъзозлаган бўламиз.

М. ТОИРОВА,
ўқитувчи.

Қонунчилик муаммолари

ОИЛА — ЖАМИЯТНИНГ АСОСИ

Оила жамиятнинг асосий бўғинидир. У қанчалик мустаҳкам бўлса, жамият ҳам шунчалик мустаҳкам бўлади. Кўп йиллик тарихга эга бўлган ўзбек халқи оилага доимо жуда катта эътибор бериб келган. Турли мамлакатларнинг яшаш тарзи ҳар хил бўлганидек, миллатларнинг оилавий ҳаётида ўзига хос хусусиятлари ранг-барангдир. Ўзбек оиласи ҳам ўзининг шарқона гўзаллиги, болажонлиги, оилага содиқлик, эр-хотин, фарзандлари ўртасидаги муносабатларнинг чуқурлиги, ор-номуснинг кучлилиги, кексаларга ҳурмат каби хусусиятлари борлиги туфайли ўз миллий қиёфаси билан ажралиб туради.

Ўзбек оиласида эр оила посбони, боқувчиси, хотин унинг кўрки, файзидир. Фарзандлар эса оила гулшанининг ғунчаларидир. Ўзбек оиласида оила шаъни, обрўсини сақлаш учун масъулият жуда кучли бўлиб, умуминсоний миллий қадриятлар шаклланиб келган. Шунинг учун ҳам мустақил Ўзбекистонимиз Конституциясининг XIV бўлими оилага бағишланган. Жумладан, Конституциянинг 63-моддасида оиланинг давлат ва жамият томонидан ҳимоя қилиниши алоҳида таъкидланган.

Шунинг учун ҳам оиланинг мустаҳкамланиши, унинг камол топиши ҳамиша давлат ва жамоат ташкилотлари диққат марказида. Энг аввало, иқтисодийислоҳотдар шароитида, бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнларида давлат томонидан амалга ошириб келинаётган кучли ижтимоий сиёсат ана шу оиланинг мустаҳкамланишига қаратилган. Кам таъминланган оилаларга манзилли ёрдам, болалар туғилганидан бошлаб то улар 16 ёшга тўлганча бериб борилаётган нафақалар, оналик ва болаликни муҳофаза қилишга йўналтирилган кўпдан кўп тадбирлар шулар жумласидандир. «Маҳалла», «Навруз» ва бошқа бир талай хайрия жамоа ташкилотлари, ҳукуматга тааллуқли бўлмаган бирлашмалар фаолиятининг асосий қисми оилага ғамхўрликдан иборат.

Хулоса қилиб айтганда, мамлакатимизда жамиятнинг асоси бўлган оила ва уни равнақ топтириш билан боғлиқ етарли маънавий-ҳуқуқий асослар мавжуд. Айни пайтда шуни ҳам таъкидлаш керакки, келажаги буюк инсонпарвар, ҳуқуқий-демократик жамиятни бунёд этиш йўлидан бораётган республикамиз учун оилавий муносабатлар, уларнинг ҳуқуқий асослари бугунги кун ва келажак талабларига жавоб беролмай қолгани сир эмас. Фикримизни қуйидагилар билан далиллашга ҳаракат қиламиз:

— биринчидан, Ўзбекистоннинг амалдаги Кодекси Республикамиз СССР таркибида бўлган даврда қабул қилинган. У 1969 йилнинг 1 октябридан қўлланилиб келмоқда. Бу даврда мамлакатимиз ҳаётида кўп ўзгаришлар юз бердики, улар қонунда ўз ифодасини топиши зарур бўлиб қолди;

— иккинчидан, бозор иқтисодиётининг ривожланиши, республикамизнинг жаҳонга юз тутиши туфайли, никоҳ ва оила муносабатларида халқаро нормаларни қўллаш, оила тўғрисида қонун ва меъёрий ҳужжатларни чет мамлакатлар фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга нисбатан қўллаш заруриятлари туғилмоқда-ки, буларн қонунда акс эттириш лозим;

— учинчидан, оила пойдеворининг мустаҳкам бўлмиши, болаларнинг соғлом ўсиши ва тарбияланишлари учун ота-онанинг масъулиятини кучайтириш ва буни қонунда ифодалаш зарур. Бугунги кунда ана шу ўзгаришларни ўзида мужассамлаштирган мустақил Ўзбекистоннинг янги Никоҳ ва Оила Кодексини ишлаб чиқиш зарур бўлиб қолди.

Шу сабабдан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси 1996 йилнинг 5 июлида 289-ф сонли Фармойиш чиқариб, Никоҳ ва Оила Кодекс лойиҳасини ишлаб чиқариш Бош вазирнинг ўринбосари, Республика хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д. Ғуломова бошчилигида ҳуқуқшунос олимлар ва масъул ходимлардан иборат комиссия тузди. Бугунги кунда бўлғуси муаллифлар кодекс лойиҳаси устида ишламоқдалар. ҳозиргача янги кодекснинг тизими, таркибий тузилиши лойиҳалари ишлаб чиқилди. Кодексни «Никоҳ ва оила» эмас, балки «Оила Кодекси» деб аташ тўғрисида мулоҳазалар ўртага ташланмоқда. Унда давлатнинг оилага ғамхўрлигини кенг ёритиш мўлжалланган. Шунингдек, лойиҳада қуйидаги мавзулар ёритилиши кўзда тутилмоқда:

— Никоҳ муносабатларида биринчи марта ихтиёрийлик асосида «Никоҳ шартномаси» тузишни қўллаш;
— Болаларнинг соғлом туғилиши ва ўсиши бўйича ота-онанинг мажбурияти;
— Қариндошларнинг ҳуқуқий ҳолатлари;
— Қуда-андачилик муносабатлари;
— Республикамиз фуқароларининг чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан фарзандликка олиниши тартиби;
— Давлат рамзи бор бўлган гувоҳномалар тўғрисида тушунча;
— Фуқаролик ҳолати далолатномаларни қайд қилувчи идоралар тизими;
— Фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш идоралари ҳужжатгоҳларининг ваколатлари;
— Фуқаролик ҳолати далолатнома ёзуви идораларининг давлат божи ундириладиган ҳаракатлари рўйхати санаб ўтилади ва бошқа мавзулар лойиҳадан ўрин олади.

Бундай янгиликлар киритишини ҳаётнинг ўзи тақоза этаётир. Ҳар томонлама очиқ ҳуқуқий-демократик жамиятни барпо этиш фуқароликнинг ҳамма ҳолатларини, шу жумладан, оилавий муносабатларни ҳам жаҳон андозалари даражасига кўтаришни зарур шартлардан бири қилиб қўймоқда. Шунинг учун ҳам «Оила Кодекси» устида жиддий иш олиб бориш, унда кенг жамоатчилик вакиллари, олимлар, мутахассислар фикрларидан фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда.

Лойиҳани ёзишда чет мамлакатлар қонунлари ўрганиб чиқилиб, уларнинг ижобий томонларидан фойдаланишга эътибор берилади. Хулоса қилиб айтганда, Кодексни ишлаб чиқувчи комиссия олдида катта вазифалар турибди.

Фурсатдан фойдаланиб, «Ишонч» газетасининг муҳтарам муштарийлари ва муҳлисларига мурожаат қиламиз: Азиз дўстлар, Кодекс лойиҳасига қандай янги қоидалар киришини хоҳлардингиз? Фикр-мулоҳазаларингизни Адлия вазирлигида иш олиб бораётган «Никоҳ ва оила Кодекси»ни ишлаб чиқувчи комиссияга шу ҳақда ёзиб юборишингизни сўрардик. Аминмизки, бу фикрлар биз учун жуда фойдали бўлади ва лойиҳанинг мукаммалроқ ва пишиқроқ бўлишига хизмат қилади.

Маъмур ЖАЛИЛОВ,
Адлия вазирининг ўринбосари.

Касаба уюшмалар ҳаёти

Бундан уч йил муқаддам қабул қилиниб, кучга киритилган «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонунни ўз моҳият эътибори билан инсонлар ҳаётининг қалқони десак янглишмаймиз. Бу қонунда меҳнат аҳлини асраш-авайлашдек ўта муҳим ишда касаба уюшмаларининг масъуллиги ва фаоллиги уқтирилиб, бу жабҳадаги вазифалари аниқ-тайин кўрсатиб ўтилгандир. Мазкур қонун қоидаларига риоя этилишини назорат қилиш ҳар бир тармоқ касаба уюшмаси ташкилотлари диққат марказидан жой олганлиги бежиз эмас, албатта.

Ўзбекистон Республикаси маҳаллий, мебель саноати, коммунал ва маиший хизмат корхоналари ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитасининг II Пленуми билан Ўзбекистон коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги коллегия ҳайъатининг яқинда бўлган Қўшма Мажлиси ҳам ана шу энг муҳим ҳаётий масалани муҳокама қилишга бағишланди. Қўшма Мажлисни республика тармоқ касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси раиси А. И. Раҳимов олиб борди. У Марказқўм ҳамда Вазирлик коллегия ҳайъати аъзоларини кўриладиган масала — «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонунни республика коммунал хизмат кўрсатиш корхоналари ва ташкилотларидаги ижроси ва унинг бажарилиши бўйича галдаги вазифаларни фаоллик билан таҳлил этишга чорлади. Мазкур соҳада меҳнатни муҳофаза қилиш, бахтсиз ҳодисаларни, касб касалликларига чалинишнинг олдини олиш ҳамда махсус кийим-бош, пойафзал ва ҳимоя воситалари билан таъминлашнинг аҳволи ҳақида қисқача тўхталди.

А. И. Раҳимовнинг таъкидлаганидек, инсонни асраш ҳар соҳада бош масала бўлиб келаяпти. Хусусан, коммунал хизмат жабҳасида меҳнат шароитларини яхшилаш, техника хавфсизлигини таъминлаш, уни жамоа шартномаларида битиб қўйилганидек амалга ошириш учун ўтган йили 78 миллион сўм маблағ сарфланди. Кўплаб бахтсиз ҳодисаларнинг рўй беришининг олди олинди. Қашқадарё, Бухоро, Тошкент вилоятларининг бир қатор шаҳарларида янги тиббий соғломлаштириш мажмуалари қурилди, санитария, маиший иншоотлар қад кўтарди.

Бироқ Қонун талабларига қанчалик изчиллик билан жавоб беришга интилишларга қарамай, тармоқда ўлим билан туговчи бахтсиз ҳодисалар рўй бериб турибди. Жумладан, 1994 йилда бахтсиз ҳодиса туфайли 7 кишининг ҳаётига зомин бўлинган бўлса, 1995 йилда 16 киши ҳаётдан кўз юмди. 1996 йилнинг 7 ойи мобайнида 8 киши бахтсиз ҳодисаларнинг қурбони бўлди. Булар ишга лоқайдлик, совуққонлик, бепарволик билан қарашнинг, интизомсизликнинг, меҳнат шароитларини созлаб қўймасликнинг оқибатидир.

Бу қўшма мажлисга тайёргарлик даврида тармоқ касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси билан Вазирликнинг техника назоратчилари вилоятларда Қонунга амал қилиниши ҳолатларини текширувдан ўтказдилар, бир қатор

ИНСОННИ

номатлуб ҳолатларни аниқлаб таҳлил этдилар.

Бошланғич касаба уюшма қўмиталари жойларда хўжаликлар раҳбарияти олиб бораётган ишларидаги нуқсонларни яширишлари, уларнинг буйруқлари билан иш юритишлари ҳамон учраб турибди. Бу эса меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришдаги меҳнат шароитларини яхшилашга халақит бераяпти.

Қўшма мажлисда Андижон, Наманган вилоятлари ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаларининг бошлиқлари А. М. Мирзаев ва Ҳ. Маликовларнинг, Қашқадарё вилояти ҳамда Тошкент шаҳар тармоқ касаба уюшмаси қўмиталарининг раислари П. Норматов ва Х. Ғ. Юнусовларнинг ҳисоботлари тингланди. Нотиқлар ўзлари бош бўлган соҳаларда Қонун талаблари қандай бажарилаётганини далиллар билан таърифлаб бердилар. Жумладан, Андижон вилояти коммунал фойдаланиш бирлашмасининг барча корхоналарида меҳнат муҳофазасининг ягона тартиби белгиланган. Вилоятда ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалардан жабрланган ёки касб касаллигига йўлиққан ишловчиларнинг манфаатлари ижтимоий ҳимояланган. Корхоналарнинг барча ишчилари махсус кийим-бош, пойафзал, шахсий ҳимоя воситалари, парҳез таомлар билан бепул таъминланган.

Вилоят ҳудудий коммунал фойдаланиш бирлашмаси тасаруфидаги корхоналарда меҳнатни муҳофаза қилиш, иш шароитларини яхшилаш, техника хавфсизлиги бўйича бахтсиз ҳодисаларни олдини олиш мақсадларига 1996 йилда 7 миллион сўм сарфлаш кўзда тутилган. Бу ўтган йилдагидан икки баробар кўп. Шундан шу йилнинг ўтган 7 ойи мобайнида 4 миллион 175 минг сўми сарфланди. Йил бошида бирлашма корхона ва ташкилотларида меҳнат қонунлари асосида техника хавфсизлигига доир тадбирлар қандай бажарилаётганини кўриб чиқиш учун ишчи гуруҳи тузилди. Пахтаобод, Хонобод, Қўрғонтепа, Жалолқудуқ, Балиқчи, Марҳамат, Бўз туманлари коммунал фойдаланиш бирлашмалари ҳамда Андижон «Сувоқава» ва сув узатиш бошқармаларида бу ишлар анча дуруст ташкил этилган.

Транспорт, йўл ҳаракати соҳасида, ёритиш, иситиш тармоқларида ишловчиларнинг бехатар ишлашларини таъминлашга ҳаракат қилинаяпти. Лекин кўрилаётган тадбирлар жамоа шартномаларида ўз аксини топмаганлиги ажабланарли бир ҳолдир. Вазирлик томонидан ўтказилган текширишдан кейин бирлашма маъмурияти ва тармоқ касаба уюшмаси қўмитаси билан жойларда тузилган жамоа шартномалари қайта кўриб чиқилди.

«Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонунга Наманган вилоятида ҳам изчил амал қилинаётганлиги ҳисоботда алоҳида уқтириб ўтилди. 1995 йилда вилоятда меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлигини таъминлаш мақсадларига режадаги 3473 минг сўм ўрнига 3628 минг сўм маблағ сарфланибди. 1996 йилнинг биринчи ярмида эса 2453,6 минг сўм режалаштирилгани ҳолда, амалда 2476,3 минг сўм маблағ ўзлаштирилди.

Коммунал хизмат кўрсатиш корхона ва ташкилотларида ха-

ОИЛА ДАВРАСИДА

Одамийлик сабоқлари

НЕЪМАТЛАРНИ ҚАДРЛАЙЛИК

Қуръони Каримнинг Зумар сурасини бешинчи ва олтинчи оятларида бу борада қуйидагиларни ўқиш мумкин:

Огоҳ бўлингизким, У қудратли ва бениҳоя мағфиратли зотдир. У сизларни бир жондан (Одамдан) яратди, сўнгра ундан жуфтини (яъни Ҳавони пайдо) қилди ва сизлар учун чорва ҳайвонларидан саккизта жуфтни туширди (яъни ...унёга келтирди).

Аллоҳнинг каломида келтирилганидек, инсон яратилишининг ўзиёқ унга берилган улуғ неъмат сирасига киради. Қолаверса, Аллоҳ таоло бандаларининг ризқини ҳам мўл қилиб берган. Аллоҳ таоло инсонга чексиз меҳрибонликлар кўрсатди, унинг қалбига меҳридан солди, инсонни ўзидан андоза олган ҳолда яратди. Фаришталарни, Ерни ва ундаги жамики неъматларни, ҳаттоки Қуёшни ва Ойни унга мусаххар айлаб, хизматига шайлаб қўйди. Парвардигорнинг меҳрибонлиги шундаки, бу неъматларидан катта-кичик, иймонли ва иймонсиз бандаларининг ҳам баб-баравар татиб кўришлари учун кенг йўл очиб қўйган. Бу ҳақда ўзининг муборак каломида, яъни Қуръони Каримнинг «Ал-Исро» сурасини 20-оятида қуйидагиларни ўқиш мумкин:

«Эй Муҳаммад, бу дунёда одамларнинг барчаларига — мана бу мўминларга ҳам, анави (кофирлар)га ҳам Парвардигорингизнинг неъматидан ато этурмиз. Парвардигорингизнинг неъмати (ҳеч кимдан) ман қилинмас».

Ҳар бир инсон токи тирик экан, биринчидан иймон келтириб, Аллоҳни бор ва Ҳақ эканини тил ва дил билан тасдиқламоғи, унинг амалларига эса тан билан риоя этмоғи керак бўлади. Буни қайсидир маънода ўзига хос имтиҳон сифатида ҳам қабул қилиш мумкин. Шуниси ҳам борки, инсон қалби имтиҳон қилинар экан, имтиҳондан ўта олганига тақво, деб номланувчи улуғ неъмат раво кўрилур, ўтмаганига эса раво кўрилмайди.

Ҳадиси шарифдан ҳам кўриниб турибдики, бу дунёда хилма-хил неъматларни учратиш мумкин. Бизларнинг олдимизга келтирилаётган неъматларнинг ҳаммасини ҳам истеъмол қилавериш мўминликка асти кирмайди. Аллоҳ имтиҳон тариқасида бизларни хилма-хил неъматларга ҳам дуч қилиб кўради. Иймонли бандалар фақат Аллоҳ буюрган, ҳар бир мўмин мусулмон учун ҳалол-пок дея қайд этган неъматларнигина истеъмол қилишлари зарур. Аксинча эса, Аллоҳнинг қаҳр-ғазабига дучор бўлишлари муқаррар. Одам дунёга бир марта келади, шунинг учун дунёнинг ҳамма неъматларидан татиш керак, деган енгил-елпи қараш, ҳавойи тушунча билан мусулмонликка доғ тушириб қўйиш ҳеч гап эмас. Айниқса, ташқи дунё учун кенг йўл очилган, чет эллардан хилма-хил тамакилар, гиёҳанд моддаларни ҳам неъматлар сирасига киритадиганлар ҳам борки, бу исломий жиҳатдан ҳам, оддий аҳлоқ одоб жиҳатидан ҳам ҳақиқатга бутунлай қарама-қарши ҳодисадир.

Парвардигорнинг беназир неъматларидан ҳалол йўл билан ўзига етарлисинигина оладиганларга, борига қаноат қилиб, ён-атрофдаги қуни-қўшниларига ҳасал-хусумат ила қарамайдиганларга, яъни сабр-тоқатли бандаларига мукофот-ажрлари беқиёс эканини ҳам қўшимча қилмоқ жоиз. Қаноатсиз бандаларига бу дунёда бўлганидек, у дунёда ҳам белгиланган жазолари бўлганидек, бор ноз-неъматларга қаноат қилгувчи бандаларига, чинакам мўмин-мусулмонларга берадиган мукофотлари ҳам беқиёсдир. Қуръони Каримнинг Муҳаммад сурасида бунга тегишли қуйидаги оятни ўқишимиз мумкин:

«Тақводорларга ваъда қилинган жаннатнинг мисоли (шуки): ичида айнимаган сувли анҳорлари, таъми ўзгармаган сутли анҳорлари, ичувчиларга лаззатбахш хамр-шаробли анҳорлари, мусаффо асалли анҳорлари бўлган ерда улар учун барча мевалар ва ўз Роббиларидан мағфират бор».

Аллоҳ таоло, унутмаслигимиз керакки, ўз неъматларига уч нарх қўйган. Биринчиси зикр бўлса, иккинчиси — фикр, ва ниҳоят учинчиси шукурдир. Бизлар емоқда, ичмоқда, бирон бир ишни бошлашда ҳамиша Яратган Парвардигорнинг муборак номини дилимизда сақлаб, қалбан доимо бирга бўлсак, неъматлар учун қўйилган биринчи нархни тўлаганга ўтамиз.

Ноз-неъматларнинг иккинчи ҳақи — фикр. Дейлик, бир нақш олмани олайлик-да, уни очкўзлик билан еб, нафсимизни қондириш ила кифояланмасдан, мулоҳаза юритайлик. Олма мевасини Аллоҳ нақадар гўзал қилиб яратганини кўнглимиздан ўтказайлик, бунда ҳам Унинг бир ҳикмати яширин. Аллоҳнинг қудрати шунчаликки, оддий сув, тупроқ ва қуёш тафтидан нақшин олма сингари ял-ял товланувчи, ҳам озиқ, ҳам инсон дардига шифо неъматларни ижод қила олади. Қолаверса, олма меваси катта ҳам эмас,кичик ҳам эмас. Унинг иродаси ва ҳикмати билан рисоладагидек яратилган. Мана шундай мулоҳазакорлик билан ноз-неъматларга қарашимиз уларнинг фикр нархини тўлашга ўтади.

Ва ниҳоят неъматларнинг учинчи нархи — шукур. Бизлар бирон — ноз-неъматни ёки таомни тановул қилганимиздан кейин шукронасини айтишимиз фарз. Яъни «Алҳамдулиллоҳ» деб, ноз-неъматларинг учун, берган ризқ-рўзинг учун Аллоҳим сенга беҳисоб шукурлар бўлсин, берган неъматларинг учун Ҳаққингга ҳамду сано айтаман деса, ноз-неъматлар учун Аллоҳ таоло қўйган нархларни тўла адо этган бўлади. Шунинг учун ҳам тановул қилиб бўлгандан кейин, дастурхон устида юзларга фотиҳа тортилиши халқимизда азалдан удум бўлиб келаётир. Ота-боболаримиздан ўтиб келаётган бу расм-русумга бекаму кўст амал қилишимиз ҳар биримизнинг ризқимизни, иншоолло, зиёда айлагай.

Аллоҳ таоло бизларни икки дунё ноз-неъматларидан баҳраманд этишини ёруғ дунёдаги ва чин дунёдаги ризқимиз тўла-тўкис бўлишини сўраб, унинг ҳаққига дуолар қилайлик. Ҳаммамизнинг ризқимиз ҳамиша бутун, кўнглимиз доимо тўқ, хонадонимиз тинч-осойишта, дастурхонимиз эса тўкин булаверсин. Аллоҳ таоло берган ризқу-рўз, неъматларнинг шукронасини қиладиган аҳли-иймон аҳли инсофлардан бўлайлик.

Қосимхон ҳожи ҚОБИЛ ўғли,
Шайхонтоҳур туманидаги Хожа Аҳмад Яссавий масжиди жоменинг имом хатиби.

Бизнинг маслаҳат

ХОНАДАГИ «ТОМОРҚА»

Кўпчилик гул ишқибозлари хонада турли гул ва бошқа ўсимликларни ўстириш билан шуғулланишади. Кучли совуқ бўлмаган пайтларда ўсимликларни қаерда ва қандай ўстиришни баъзилар яхши билмайдилар. Хона деразасининг ташқи токчасига темир-бетон ёки тунука қопланган тахтадан гул экиш учун жой қилинади. Унинг ўлчамлари, масалан, эни 400 мм, узунлиги 1230 мм, четки тўсиқлари баландлиги 100 мм бўлиши мумкин. Метлл тўсиққа вертикалига учта ёғоч рейка (кесими 20x10 мм, узунлиги 500 мм) винтлар ёрдамида маҳкамланади.

Уларнинг устки учларига узунлиги 1250 ммли горизонтал рейка қоқилади. Иккинчи горизонтал рейка баландроқ қилиниб, дераза блокига қоқилади. Горизонтал рейкалар устидан учта қия рейка маҳкамланади. Натижада доимий енгил каркас ҳосил бўлади ва учта ён томонларига 3 мм қалинликдаги органик шиша ўрнатилади. шундай қилиб, иссиқхона қурилади.

Конструкциянинг чоклари тоза ҳаво кириб туриши учун атайлаб бекитилмайди ва шу билан бирга жуда иссиқ кунларда ўсимлик қизиб кетмайди.

Кўк сабзавот айниқса пиёз, қишда жуда фойдалидир. Бутун қиш давомида кўк пиёз тановул қилиш учун оддий иссиқхонани дераза токчасида ўрнатиш мумкин. Шу мақсадда руҳли том тунукасидан ваннача ясалади, унга диаметри 20-40 ммли тешиклари бўлган тунука қопқоқ ёпилади. Конструкциянинг ўлчамлари ва тешикларининг сони хоҳлаганча ва пиёз йириклигига боғлиқ бўлади. Ванначанинг баландлиги 30-40 ммдан ошмаслиги тавсия қилинади. Шунда пиёзнинг ўсган илдизлари сувга тегиб туради.

Ҳисобдонлик машқи

БОБОЧИНОР НЕЧА ЁШДА?

Хорижий мамлакатлардан Фарғона водийсининг хушманзара қишлоқларидан бирига ташриф буюрган сайёҳлар бу манзилдаги улкан чинор дарахти остида ҳордиқ чиқардилар. Қишлоқдагилар билан ўртоқлашдилар. Сайёҳатчилардан бири қизиқиб чинорнинг ёшини суриштирди. Ёш табиатшунос Зиёдулла бир оз ўйлаб туриб, шундай деди:

— Чинор дарахти жуда қадимий бўлиб, давлатимиз муҳофазасига олинган. Бу йил танасининг диаметри икки метрга етди, баландлиги эса тана айланаси узунлигидан беш марта узун. Чинорнинг ёзда соя берувчи салобатли шоҳ-шаббаси танаси эгаллаган юзага нисбатан ўн саккиз маротаба кенг.

Чинорнинг ёши танасининг айланаси узунлиги, баландлиги ва шоҳ-шаббасининг кенглигини биргаликда жамлаб ҳисоблаганда ўн баробар катта ёшда.

Сайҳатчилар мазкур бобочинор ёшини аниқлашга киришдилар.

Сиз ҳам юқоридагилар асосида аввал чинор танасининг айланаси узунлиги, баландлиги ва шоҳ-шаббасининг кенглигини топинг. Сўнг шулар асосида геометрик масалани ҳал этиш билан ноёб бобочинор ёшини топингчи?

Ф.ОРИПОВ.

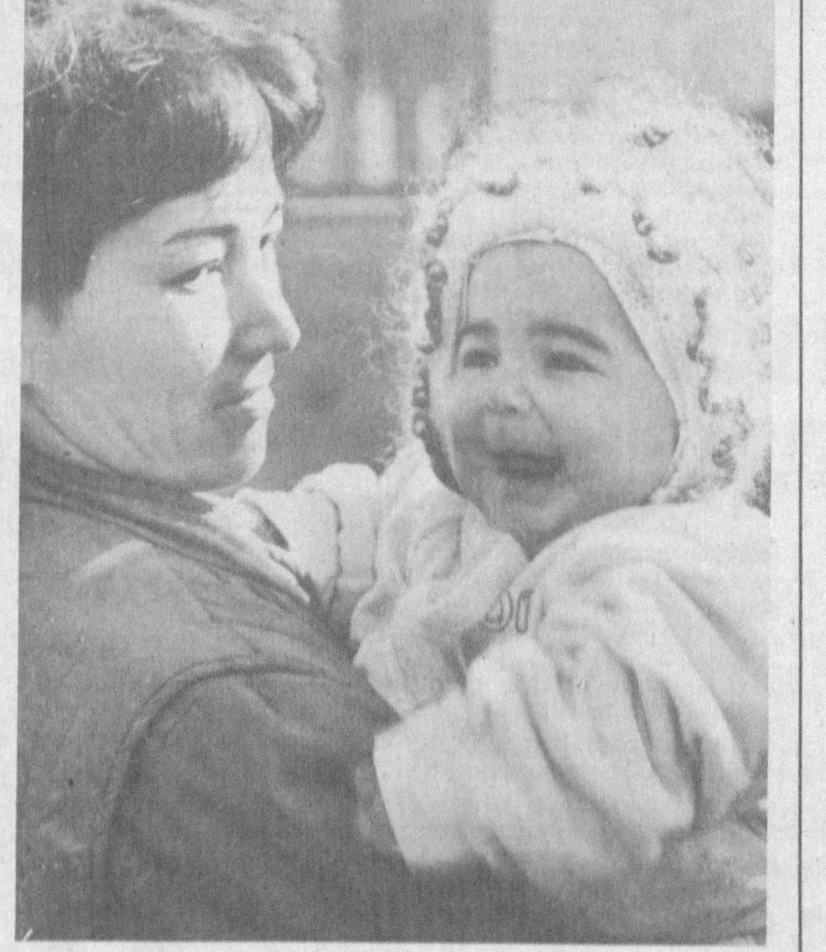

Онанинг кўнгли болада, боланинг кўнгли... Н. Бобо олган сурат.

АСРАЙЛИК

вфсиз меҳнат шароитлари яратилди, санитария маиший хоналар таъмирланди, техника хавфсизлиги хизматлари йўлга қўйилди, ишловчилар мунтазам равишда тиббий кўрикдан ўтказиб турилибди. Улар махсус кийим бош, пойафзал, ҳимоя воситалари билан, парҳез таомлар билан таъминланиб келмоқда. Айниқса, бахтсиз ҳодисаларни олдини олишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Қонун асосида қилинаётган ишлар ва кўрилаётган тадбирларга қарамай жойларда меҳнатни муҳофаза этиш ишларида совуққонлик, бепарволик ҳоллари учраб турибди. Булар шу йил июль ойида вазирлик томонидан текширув ўтказилганда рўй-рост очиб ташланди. Вилоятнинг «Наманганғаз», «Сувоқава», «Иссиқлик манбаи» бошқармалари, қурилиш таъмирлаш трести, Наманган шаҳар коммунал фойдаланиш бирлашмаси фаолиятидаги камчиликлар аниқланди. Уларни бартараф этиш чора-тадбирлари белгиланди.

Қўшма мажлисда Қашқадарё вилояти тармоқ касаба уюшмаси қўмитаси раиси П. Норматов йиғилганлар эътиборини қуйидаги масалаларга қаратди:

— Қонунни қабул қилингани яхши бўлди, — деди у. — Бироқ, унинг талаблари қониқарли бажарилмаётганидан кўз юма олмаймиз. Мазкур Қонунни ҳаётга тадбиқ этиш омиллари ҳануз ишлаб чиқилмаган. Унинг ҳуқуқий ва меъёрий замини яратилгани йўқ. Меҳнатни муҳофаза қилишни бошқаришнинг давлат тузилмасини вужудга келтириш пайсалга солинмоқда. Бундай шароитда касаба уюшмалари фақат назорат қилиш вазифасини бажарибгина қолмасдан давлатининг шу хусусдаги кўпгина вазифаларини ҳам ўз зиммаларига олишга мажбур бўлмоқдалар...

Бир ачинарли воқеа. Шаҳрисабздаги 218-таъмир қурилиш бошқармасида 1995 йил август ойида рўй берган бахтсиз ҳодиса туфайли ишчи Очилов ҳалок бўлган. Маъмурият ва касаба уюшма қўмитаси эса унинг оиласига 6 йиллик ўртача иш ҳақи ёки 72 ойлик миқдоридаги товон пули берилиши ўрнига фақат 3,5 минг сўм пул, 50 кг ун, 50 кг гуруч бериш билан чекланишган. Болаларига 18 ёшга тўлишига қадар ишхонадан нафақа тўлашни расмийлаштириш ўрнига бу ишни ижтимоий таъминот бўлими бажаради, дейишиб лоқайдлик билан шуғулланишни хоҳламаганликларини қандай тушуниш керак?

Бундай нохуш аҳволни давлат тасарруфидаги бир қатор ташкилотларда ҳам учратиш мумкин. Ташкилот раҳбарлари, техника хавфсизлиги хизмати муҳандисларининг кўпчилиги шу соҳадаги ишларга панжа орасидан қарамоқдалар, жойлардаги бошланғич касаба уюшма ташкилотлари эса меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича ўзларига берилган ҳуқуқдан тўлиқ фойдаланмаяптилар. Жамоа шартномасига киритилган меҳнатни муҳофаза этишга оид шартларнинг бажарилишини назорат қилмаяптилар.

Биз ўз ишимизда бугун қўшма мажлис қабул этадиган қарорлар, белгилайдиган кўрсатмалардан мадад оламиз деган умиддамиз.

Тошкент шаҳар тармоқ касаба уюшмаси қўмитаси раиси Ҳ. Ғ. Юнусов пойтахтнинг 2 миллиондан ошиқ аҳолисига коммунал хизмат кўрсатаётган 350 та корхона ва ташкилотларнинг 68 мингдан зиёд ишчи-хизматчилари учун меҳнат муҳофазасини, техника хавфсизлигини таъминлаш нақадар мураккаблигини таъкидлар экан, кўрилаётган чора-тадбирларга қарамай бахтсиз ҳодисалар ҳамон рўй бераётганини афсусланиб тилга олди.

Ўзбекистон Республикаси коммунал хизмат кўрсатиш вазири В. К. Михайлов мажлисда нутқ сўзлади. У вазирлик билан тармоқ касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси Қонун талабларини ҳаётга тадбиқ этиш бобида доимо ҳамкорликда иш олиб бораётганини, бугунги қўшма мажлис ҳам бундан далолат бераётганини айтди. Шу йилнинг биринчи ярмида вазирлик меҳнатни муҳофаза қилиш мақсадларига 50 миллион сўм сарфлади. Биз корхоналар раҳбарларига биринчи навбатда меҳнат шароитларини созлаб, сўнг ишлаб чиқариш масалаларини ҳал этишга киришишларини доимо эслатиб, ҳатто кузатиб, назорат қилиб бораяпмиз.

Қўшма мажлисда кўрилган масала юзасидан қарор қабул қилинди. Унда меҳнат соҳибини асраш, бунинг учун меҳнат муҳофазасини ҳар томонлама таъминлаш юзасидан аниқ вазифалар белгиланди. Вазирлик корхоналари ҳамда касаба уюшма ташкилотлари мазкур қарор асосида «Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Қонун талаблари даражасида иш юритишлари кўрсатиб ўтилди.

Мажлисда Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Кенгаши раисининг ўринбосари З. И. Қодиров, Тошкент шаҳар касаба уюшмалари кенгаши раиси О. Ш. Сафоев, Республика коммунал хизмат кўрсатиш вазирининг биринчи ўринбосари О. Ҳайдаров, «Ўзмаишийхизмат» уюшмаси раисининг муовини Х. А. Аббосов иштирок этдилар.

Тожибой АЛИМОВ.

TV 14 — 20 октябрь

ДУШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Кўнгил тароналари».
9.00 «Нафосат шайдолари». Кинодастур.
9.30 «Дўстлик риштаси».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
10.35 «Жараён». Публицистик кўрсатув.
11.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Буюк Ипак йўли. Нурота», «Қуёш шаҳри».
11.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
12.00 «Ҳуқуқ сабоқлари».
12.25 «Буланка» меҳмонхонаси». Бадиий фильм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркатой».
18.25 «Менда фикр бор».
18.50 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.10 Биржа ва банк хабарлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50
19.55 «Темурнома».
*
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Чамманорингдан». Концерт.
21.45 «Вақт».
22.00
22.45 «Мозийдан садо».
*
23.05 «Фақат қизлар учун».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
00.40 Тунги тароналар.
00.05 — 00.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Палитра».
19.05 «Услуб». Мода янгиликлари.
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Автосалон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 « Мак ва Матли».
21.30 «Курьер».
21.50 «Прайм-тайм». Телевидение ҳаётилан.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.30—00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Самарқанд». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.10 — 20.35
*
20.35 «Алиба Шарипова чалади». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Кўрсатувлар анонси.
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 Болалар учун кўрсатув.
19.35 «Чироқ».
19.45 «Дайди тўтининг сайри». Мультфильм.
19.55 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.15 Эълонлар.
20.20 «М»-хабар.
20.30 Авторейд.
20.40 «Шлягер».
20.50 «Кимга — қанақа».
21.35 Тунги сеанс. «Садоқат» (Ҳиндистон). 1-серия.
22.55 «Аёл».
23.25 «Спорт-тайм».
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Менда фикр бор».
9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нонинг бутун бўлсин, элим».
9.20 Биржа ва банк хабарлари.
9.35 Болалар учун. «Оқ руҳ».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замин фидойилари». Телеочерк.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Тасвирий санъат.
11.00 Инглиз тили.
11.30 «Бола бошидан...» Мактабгача тарбия масалалари.
*
12.05 «Қамондаги қалб». Мусиқий дастур.
12.35 «Йўқолган гувоҳ». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Табиатшунослар клуби».
18.30 «Ал-Биршрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50
19.55 «Темурнома».
*
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».
21.40 «Альманах-ТВ».
22.20 «Дурдона».
22.35 «Замон».
22.45 «Спорт, спорт, спорт».
23.05 «Мусиқий саёҳат».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Олтин кент».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 «Дойче Вейле» тақдим этади.
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
23.50 —00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Винни-пух». Мультфильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 20.35
*
20.35 «Эсладик учун дастхат».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун». Болалар учун ахборот-дам олиш кўрсатуви.
19.20 Шифокор билан мулоқот.
19.50 «Дипкурьер».
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Солиқлар ҳақида сабоқлар».
21.10 Эълонлар.
21.15 «16 вилоят». Немис тилида шарҳ. Ўзбекистонда Германия маданияти кунларига бағишланган кўрсатув.
21.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.10 «Коллаж».
22.35 Эълонлар.
22.40 «Кўркам сакура».
23.10 «Жилет-спорт».
23.40 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
00.05 — 00.15 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Мусиқий саёҳат».
8.45 «Альманах-ТВ».
9.25 «Аёл бахти». Кинокўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Юксалиш». Публицистик кўрсатув.
Ўқув машғулотлари:
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 Чанг тароналари.
12.05 «Хазинамиз таянчи».
12.40 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм.
14.00—14.05 Янгиликлар.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10
18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...»
*
18.30 «Замон билан ҳамнафас».
18.45 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телефестивали.
19.05 «Сайёрамиз салоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50
19.55 «Темурнома».
*
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Оҳанглар оғушида».
21.25 «Талқин. XX аср».
21.50 «Морена Клара». Телесериал.
22.35 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.50 «Автоолам».
23.05 «Рангин дунё».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» — «МҲСК».
00.40 Тунги тароналар.
00.50—01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Ўйинчоқлар дунёси».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб...»
20.10 «Компьютер-Осиё».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 «Дойче Вейле» тақдим этади.
21.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.25 — 00.25 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Қушлар кузи». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
***
18.10 — 20.35
*
20.35 «Бал рақси санъати».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 — 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультькарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «ТВ IV канали эксклюзиви».
19.40 Қалб тароналари.
20.05 «Маънавият сарчашмалари».
20.35 Эълонлар.
20.40 «Тошкент оқшомида».
21.20 «Марҳабо».
21.50 «Ташрифлар ва таклифлар».
22.20 «Бу ажиб дунё».
22.40 «Бизнинг мирас».
23.10 «Тошкентнома».
23.40 «Юлдузлар жилоси».
00.05 Эълонлар.
00.10 — 00.20 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Буюк келажак сари».
8.55
9.15 «Аждодларимиз мероси». Публицистик кўрсатув.
*
9.45 «Икки кучукчанинг саргузашти». Мультфильм.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Эҳтиёт бўл, болажон!».
10.20 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.50 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телефестивали.
11.10
12.45 «Маърифат» видеоканали.
*
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Катта танаффус».
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Аввал иқтисод...»
19.00 Дилнавоз садолар.
19.05 «Ишончга асосланган ҳамкорлик».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.15 Дилнавоз садолар.
21.25 «Мугойиба». Пайшанба ҳазиллари.
21.35 «Одобнома».
21.45 Олтин мерос. Ў. Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролни Халқ артисти Ш. Бурхонов ижро этган.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» — «Атласчи».
00.40 Тунги тароналар.
00.50 — 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.25 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.15 «Сизнинг имконият».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
20.15 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Видеогид».
21.15 «Бизнес-уик».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Кинонигоҳ».
23.50 — 00.40 «Спорт қитъаси».

III

17.45 Янгиликлар.
17.50 Эълонлар.
17.55 «Оддий кун». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
18.05 — 20.35
*
20.35 «Шоҳсупа сари йўл».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.20 — 22.25 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 «Сахий хонадонда».
19.30 Эълонлар.
19.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «Шаҳрим — фахрим».
21.25 «02 тўлқинида».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Каталог».
22.00 «Эколот-коктейль».
22.30 «Компьютер-ревю».
22.55 Данджири фестивали. «Кўринг — ишонч ҳосил қилинг».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал.
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Юзма-юз». Мулоқот.
8.45
9.15 «Кўҳна тарих». Кинодастур.
*
9.45 Футбол шарҳи.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Мўлжал». Публицистик кўрсатув.
10.35 Немис тили.
11.05 «Кичкинтоймиз—гижинтоймиз».
11.25 «Фермер». Тележурнал.
11.55 «Бурилиш». Бадиий фильм.
13.30 «Кичкинтой» устахонаси.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Митти юлдузлар».
18.30 «Синфдош».
18.50 Бизнес ҳафта якунлари.
19.00 «Тақдим».
19.05 «Йигит омон бўлса».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50
19.55 «Темурнома».
*
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Ривоят».
21.30 «Эртага — шанба».
21.50 «Таниш ва номаълум».
22.10 «Оҳанглар оғушида».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Соғлом авлод учун».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Бизнес ҳафта якунлари.
00.05 Тунги тароналар.
00.15 — 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульти-пульти».
9.20 «Таманно».
9.30 Дилором наволар.
9.40 Мулоҳаза учун мавзу.
10.00 Видео янгиликлари.
10.20 Видео — «О».
12.00 — 14.00 «Спорт қитъаси».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Бор эканда, йўқ экан...»
18.35 Кинохроника.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Компьютер-Осиё».
20.15 «Ўйинчоқлар растаси».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Сиздан ишорат».
21.40 «Ракурс».
22.00 «Камолот».
22.20 Хит-парад ва Эълонлар.
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.50 — 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Уюрга қайтиш». Телефильм.
*
Россия жамоат телевидениеси
6.30 — 8.00 «Телетонг».
* * *
18.15 — 20.35
*
20.35 «Мусиқа ҳамма учун».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00 — 21.30
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.30 — 22.35 Янгиликлар.

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 Қизиқарли воқеалар.
19.25 «Билиб қўйган яхши».
19.50 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.20 «Юлдузлар жилоси».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Кафолат».
21.35 «Мусиқий меҳмонхона».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Истеъдодлар ва мухлислар».
22.35 «ТВ IV да «Немис тўлқини».
23.05 Эълонлар.
23.10 Араб эстрадаси.
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
***
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Тараннум». Мусиқий дастур.
9.05 «Биринчи қалдирғоч». Бадиий фильм.
«Ёшлик» студияси намойиш этади:
10.20 «Мен ёшликман».
10.50 Ёшлик хабарномаси.
11.00 «Баҳс».
11.20 «Шоҳруҳ» клуби.
11.50 «Аёл борки, олам мунаввар». Публицистик кўрсатув.
12.20 «Яшил чироқ». Телетанлов.
13.05 Эстрада қўшиқлари.
13.35 — 14.35 «Эл ардоғидаги санъаткор». Ўзбекистон халқ артисти Ф. Раҳматова.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Совға».
18.20
18.35 «Мактуб».
*
18.50
19.05 «Табаррук қаламжолар», 1-кўрсатув.
*
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Оҳанглар оғушида».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Хайрат».
*
21.35 «Азиз сиймолар». Халқ артисти Аббос Бакиров.
21.55 «Оҳанглар оғушида».
«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:
22.05 «Заковат».
22.15 Куй ва тасвир.
22.35 «Имкон чўққилари».
22.40 Туркон Шорай «Маҳбус» фильмида.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...».
9.20 Кинохроника.
10.10 «Компьютер-Осиё».
10.30 «Ўйинчоқлар растаси».
10.40 «Сиздан ишорат».
11.20 «Ракурс».
11.40 «Камолот».
12.00 Видео — «О».
13.40 — 14.40 «Спорт қитъаси».
***
18.00 «Бугуннинг боласи».
18.20 «Жозиба».
18.30 Эълонлар.
18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Жозиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:
21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.15 — 23.55 Видео — «О».

III

17.55 Дастурнинг очилиши.
*
Россия жамоат телевидениеси 18.00 — 21.40
*
21.40 Эълонлар.
21.45 «Мактуб». Бадиий фильм. 1-серия.
*
Россия давлат телевидениеси
22.35 «Вести».
*
23.05 — 23.15 «Хонатлас». Телефильм.

IV

9.00 «Шанба эртаги».
10.00 Эълонлар.
10.05 «Рақслар қанотида».
10.35 «Комедиантлар».
10.45 «Клип-антракт».
10.50 Эълонлар.
10.55 «Чинсэн».
11.25 Кинонинг олтин асри. «Бўйсунмас маркиза». Бадиий фильм.
12.55 «Олам ва одам».
13.20 «КВН».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 «Шанба оқшомида».
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 Эълонлар.
20.05 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.10 «Комедиантлар».
20.20 «Италия вернисажи». Милан.
20.40 Эълонлар.
20.45 «Спектаклдан сўнг».
21.15 «Хит-коллекция».
21.30 «Жилет-спорт».
22.00 «Салом, Франция!».
22.30 Кинонинг олтин асри. «Уч юз спартанликлар».
24.00 Эълонлар.
00.05 «Тақдир».
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 20

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
***
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Цирк! Цирк! Цирк!»
11.30 «Халқ ижодиёти».
12.00 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 12-қўй.
12.40 «Қувноқ стартлар».
13.20 «Ташриф». Дам олиш дастури.
13.50 — 14.50 «Болалигим — подшолигим». Видеоканал.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Биз сиз билан».
18.20 «Ал-Биршрининг орзу-армонлари». Телесериал.
19.05 «Табаррук қаламжолар». 2-кўрсатув.
*
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55
20.00 «Бир ўлка-ки...».
*
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Буюк келажак сари».
21.25 «Илҳом сатрлари».
21.30 «Мусиқа салтанати».
21.50 «Шахс ва баҳс».
22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 13-қўй.
22.55 Футбол олами.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ҳафтанома».
24.00 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «МҲСК» — «Пахтакор».
00.45 «Келгуси ҳафтада».
01.00 Тунги тароналар.
01.10 — 01.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи».
9.20 «Жозиба».
9.30 «Дубляж».
9.45 «Жозиба».
10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат».
10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон».
10.35 Видео — «О».
12.15 — 14.00 «Спорт қитъаси».
***
18.00 Бугун ТВ-2 дастурида.
18.05 Эълонлар.
18.10 «Даракчи».
18.20 «Мульти-пульти».
18.40 «Табиат шифохонаси».
18.50 «Таманно».
19.00 Мулоҳаза учун мавзу.
19.20 Дилором наволар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 Видео янгиликлари.
20.15 Якшанба лавҳаси.
20.20 Бугун кино оқшомида.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Мухлис — ТВ-2».
21.20 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал.
22.00 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.40 Видео — «О».
00.20 — 00.25 Дастур ниҳояси.

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.15 — 22.00
*
22.00 Эълонлар.
22.05 «Мактуб». Бадиий фильм. 2-серия.
22.55 — 23.25 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!».
9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
9.40 Эълонлар.
9.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
11.50 «Парле ву франсэ?».
12.20 «Жонли сайёра».
12.40 «Очиғини айтганда». Дам олиш дастури.
13.15 «Афсоналар ва ҳақиқат». Ҳужжатли фильм.
13.45 «Биргалашиб куйлаймиз». Мусиқий дам олиш кўрсатуви.
14.35 «Кинопрофи». Жаҳон киноси янгиликлари.
15.05 Киносалон. «Модельяни».
16.45 «Телеташриф».
16.55 «Мусиқий олимп».
*
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультькарусель».
19.00 «ТВ IV да етти кун».
19.20 Афсоналар ва ҳақиқат. «Монстр». 3-қисм.
20.15 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида).
20.35 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин».
21.05 «Кинопрофи». Жаҳон киноси янгиликлари.
21.35 «Иштирок этувчилар».
22.05 Киносалон. «Хизматкор». Бадиий фильм.
24.00 «Сенинг вақтинг».
00.30 — 00.40 «Хайрли тун!».

БЕЛИНГ БАҚУВВАТ БЎЛСИН, ЙИГИТ!

Мен Карим ҳақида мақола ёзиш учун анча пайтгача тайёрланиб юрдим. Лекин унинг қайси ғайритабиий жиҳатлари, қайси фазилатлари ҳақида ёзаман деган фикр чангалида бир тўхтамга келолмадим. Унинг довруғи, нуфузли мусобақаларда эришган ютуқлари, Атлантада қозонган ғалабаси ҳақида газеталар батафсил ёзишди. Мени эса унинг бошқа томонлари қизиқтирар эди. Машҳур боксчи Карим Тўлаганов кунини қандай ўтказар экан? Эрта тонгдан туриб нималар ҳақида ўй сурар экан? Ният ва орзулари ҳамманикига ўхшайдими? Оилада ўзини қандай тутади? Ака-укаларига бўлган муносабати қандай?

Унинг шу жиҳатларини ўрганиш учун кўп вақт сарф бўлмади. Ўзимга керакли баъзи бир нарсаларни билиб олдим.

23 ёшли Карим кунни ўзининг зарур деб билган ишларга сарфлаб, оиладаги ҳар бир киши билан мириқиб суҳбатлашгач, «Ҳеч кимнинг кўнглини қолдирмадим-ов» дея иймон келтириб, шукур қилади. Ва анча пайтгача орзулар оғушида ширин ўйлар суриб шифтга термилиб ётади. Олис чўққиларни забт этиб, зафарлар қучган ойдин кунлар кўз олдига келади. «Насиб қилса ҳаммасига эришаман. Худо омонлик берса барча ишларим яхши бўлади», дейди ёта туриб.

Бомдоднинг азони Карим туриб ювинаётганда айтилади. Таҳорат олиб 2 ракат бомдодни ўқийди. Кўп дуолар сўнггида: «Ота-онамни, ака-укаларимни, барча мўмин-мусулмон бандаларингни ўз паноҳингда асрагин? — дея омин қилади. Намоздан сўнг тоза субҳнинг шаффоф ҳавосида айланади. Қуёшнинг уфқни қизартириб бош кўтаришини кузатар экан юртим, она Ватаним узра мустақиллик қуёши абадий чарақлаб чиқаверсин, деб ният қилади. Отаси Олимжон акага ҳовли ишларига бироз қарашайин деса укаси Ҳамид қўймайди, бориб машқингизни қилинг дейди. Аслида акаси Раҳим билан укаси Ҳамид ҳам боксчилардир. Улар бўш қолди дегунча қўлларига қўлқоп олиб, бирга машқни бошлашади. Карим кўпинча уйда бўлолмайди. Мусобақалар, олимпиадалар, турнирлар Каримни ватандан ташқари нафас олишга мажбур қилади. У шунда Ватанни қаттиқ соғинади. Она соғинчи, Ватан соғинчи, уларнинг қадри Карим учун жуда ардоқли. У чет эллар сафарида шу соғинч билан яшайди. Ғалабаси учун кўтарилган муқаддас байроқнинг ҳилпираб туриши унинг қалбида ғурур ҳиссини уйғотади. «Қани энди шундай ҳилпираб, давлатимиз шаъни оламни тутса», дея ўйлайди у.

Машғулотлар, тинимсиз меҳнат орасида ҳам Карим беш вақт намоз учун вақт топади. Пешин, аср, шом, хуфтондан кейин бугунги кун сарҳисобини қилар экан баъзида телевизор ёки радиодан янграётган дилтортар наво, муҳаббат қўшиғи қулоғига чалиниб қолади. Шунда унинг юраги бир маромдан тезлашади. У бўлажак келин қандай эканлигини кўз олдига келтиради. Оппоқ рўмол ўраб қўлида тасбеҳ тутган бокира қиз. Унга қараб кулиб туради. У эса ширин бир энтикиш билан нафас оладида чарчоқларини чиқариш учун бироз мизғиш мақсадида кўзларини юмади.

Кўзлари олдига эса онажони Матлуба ая келади. Унга ухлай қол, ором ол дегандай кулиб туради. Ёнида ҳалиги қиз «Илоҳим омадингизни берсин» дея дуо қилиб ўтиради. Ҳа, Каримнинг кунлари мана шу тариқа кечади. Унинг орзулари осмон қадар, орзуси уни осмонларга олиб чиқишига ишонгим келади.

Улуғ Бек

Суратда: К. Тўлаганов отаси ва укаси билан.

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

14 — 20 октябрлар учун

ДАЛВ (20.01-18.02) ойида туғилганлар учун бу ҳафта давлат ва шодлик эшиги очилиши кутилур. Ишлари кундан-кунга авж олур. Лекин ношаърий ва ножўя ишлардан сақланиш лозимдир. Ҳушёр бўлинса, иншооллоҳ муродга етурлар. Душманлар тўғрисидаги ниҳоясиз фикрларни тўхтатиб, кўнгилни кенг тутиш лозим, иншооллоҳ, алар устидан ғолиб бўлинур. Ғойибдан яъни сафардаги яқинлари ҳақида яхши хабарлар етгай.

ҲУТ (19.02-21.03) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг аввалги икки куни наҳс аралаш, қолган кунлари эса омадли келиши кутилур. Шунинг учун ҳафтанинг бошида савдо ва янги бошланадиган ишларни тўхтатган кўп яхши бўлур. Оила ва иш жойида ҳам баъзи бир ноҳушликлар юз бериши мумкин. Муаммоларни ўта эҳтиёткорлик билан ҳал қилиш даркор. Сафарга чиқиш ва бошлиқлар ҳузурида бўлиш яхши натижалар келтиражак.

ҲАМАЛ (21.03-22.04) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тўла наҳс келиши кутилур. Шунинг учун деярли барча ишлардан тийилиб туриб, фурсатни ўтган ишларни ҳисоб-китоб қилишга сарф қилинса ва келажак ишларни режалаштириш билан банд бўлинса хўб яхши бўлур. Оила бюджетида қийинчиликлар бўлиши ва ишхонада ҳам баъзи бир ноҳушликлар юз бериши мумкин. Лекин оз сабр қилиниб, кўнгил кенг тутилса иншооллоҳ ҳаммаси яхши бўлур. Ҳаром ишлардан хусусан, ароқ, зино ва ўғриликлардан қаттиқ ҳазар қилиш лозим. Иншооллоҳ, шундай қилинса юз беражак ноҳушликларнинг олди олинур.

САВР (23.04-20.05) ойида туғилганлар учун бу ҳафта осойишта ва тинч ўтиши кутилур. Оила бюджетида яхшигина ўзгариш бўлиши, шу билан бирга иш жойида ҳам қувончли воқеага шоҳид бўлиш мумкин. Мазкур ҳафта муҳаббат ва кишилар қалбига йўл топишда кўп қулай фурсатдир. Аллоҳ Таоло буйруқларида доимо бўлиш тинчлик, осойишталик ва барқарорлик гаровидир.

ЖАВЗО (21.-05-22.06) ойида туғилганлар учун бу ҳафтани аввалги ярми омадли, қолгани наҳс келиши кутилур. Шунинг учун натижаси номаълум ва пуллик бўлган ишларни ҳафтанинг бошида бажарган маъқул. Сафарга чиқиш бошлиқлар қабулига кириш ва катта маросимлар ўтказиш мумкин. Қолган кунларни ўта эҳтиёткорлик билан ўтказиш талаб этилур. Ота-онани эслаб, уларни зиёрат қилиш ва кўнгилларини овлаш, улар ҳақига дуолар ўқиш кўп фойда келтирур.

САРАТОН (23.06-21.07) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тўла омадли келиши кутилур. Шунинг учун режадаги ишларни барчасини Аллоҳга таваккал қилиб бошлайвериш мумкин. Савдо ишлари, ишлаб чиқариш, дала ва илмий ишларда катта маблағ қўшилиши кутилур. Шартнома ва битимларга имзо чекиш ва хизмат сафарларига чиқиш, бошлиқлар қабулида бўлиш ҳам кўп яхши натижалар келтирур. Ҳафта давомида камбағал, бева-бечораларга хайри эҳсон қилишлар омадларига омад қўшади.

АСАД (22.07-22.08) ойида туғилганлар учун бу ҳафта давлат ва саодатга эришиш кунлари бўлиши кутилур. Душманлари устидан зафар топурлар. Юз беражак барча мушкулотлари осон бўлур., қанча ҳожатлари бўлса Аллоҳга илтижо қилсалар, иншооллоҳ, раво бўлур. Яшаш шароитлари яхшиланиб, ғам ва ташвишлардан иншооллоҳ холос бўлғайлар. Булар Аллоҳни буйруқларини тўла адо қилиш ва ҳаром ишлардан сақланиш эвазига юз берур.

СУНБУЛА (23.08-22.09) ойида туғилганлар учун бу ҳафтани аввалги ярми омадли оддий кунлардан иборат бўлиши кутилур. Деярли эсда қоладиган ва ортиқча ҳаяжонга сабаб бўладиган ишлар бўлмаслиги эҳтимоли кўпроқдир. Бу кунларни оилада фарзандлар тарбияси, ўзининг маънавий камолотига эътибор бериши, сафарга чиқиш, тўй-ҳашамлар ўтказиш ҳам иншооллоҳ кўнгилдагидек ўтур. Бу кунлар қариндош-уруғлар билан борди-келдини мустаҳкамлаш, бемор, ёри-биродарлар ҳолидан хабар олиш ишлари учун кўп қулай фурсатдир.

МЕЗОН (22.09-22.10) ойида туғилганлар учун бу ҳафта ўта омадли келиши кутилур. Иншооллоҳ, бу кунларда барча хайрли ишлар ниҳоясига етиб, кўзланган натижа ҳосил бўлур. Хусусан, маблағ борасида кўп хурсандчиликлар юз берур. Савдодан кўзланган фойда келиб, ҳатто ортиқча натижаларга эришурлар. Сафарга чиқиш, тўй-маросимлар ўтказиш, бошлиқлар ҳузурига кириш ҳам қувончли натижалар келтирур. Аллоҳ берган мол-дунёдан вақтида закот ва ушурларни бериш бу омадларни яна ҳам ёрқин қилади.

АҚРАБ (23.10-21.11) ойида туғилганлар учун бу ҳафтанинг бошида бир оз тангдил ва паришонхотир бўлишлари кутилур. Ҳатто сабр қилишга ҳам ҳол қолмай, ғам ва ташвишга ботиш ҳоллари бўлиши мумкин. Буларни ҳаммаси бошлаган ишларини тугата олмаганларидан ёки режа қилган мақсадларига эриша олмаганларидандур. Лекин бу ҳолат вақтинчалик бўлиб, агар бир оз сабр қилинса, ва кўнгилни кенг қилинса - иншооллоҳ ҳаммаси яхши бўлур. Ишлари кундан кун ривож топиб, қандай мақсадлари бўлса эришурлар. Бунинг учун ҳаромдан ҳазар қилиш ва бузуқликка яқинлашмаслик лозим.

ҚАВС (23.11-21.12) ойида туғилганлар учун бу ҳафта наҳс келиши кутилур. Пул аралашадиган ишлардан тийилиб туриш, шартнома ва битимларга имзо қўйишдан сақланиш лозим. Бу кунларда имкони борича фарзандлар тарбияси, уларни ва ўзини маънавий камолотга етказиш ишлари билан шуғулланиш мақсадга мувофиқдир. Бундан ташқари, яхшиларни зиёрат қилиш ва уларнинг суҳбатида бўлиш ҳам мазкур кунларнинг тинч ўтишига ва ҳаётларининг барқарор бўлишига сабаб бўлур.

ЖАДДИЙ (22.12-19.01) ойида туғилганлар учун бу ҳафта тинч-осойишта ўтиши кутилур. Доимий кундалик ишлар билан шуғулланиш мумкин. Бундан ташқари, ўз соғлиғи билан шуғулланиш, дам олиш, балиқ овига чиқиш ҳам кўп манфаатлар келтирур. Мазкур ҳафтада ота-оналарни эслаб, агар улар ҳаёт бўлсалар уларни зиёрат қилиш, кўнгилларини овлаш, ҳурматларини жойига қўйиш, агар вафот этган бўлсалар, улар ҳақида хайри-эҳсон қилиш, амаки, тоға, амма, ҳолаларини зиёрат қилишлари тенгсиз улкан савоблар келтириши шубҳасиздир. Валлоҳу Аълам.

Спорт

МУНОСИБ ОМИЛ

Самарқандда бокс бўйича Буюк Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган биринчи халқаро турнир бўлиб ўтди. Бутунжаҳон бокс Федерацияси уюшмасининг таклифига биноан мусобақанинг 5 раундда ўтказилиши алоҳида аҳамиятга молик воқеадир.

Қарийб бир ҳафта давом этган мазкур мусобақа Самарқандда ўтказилгани бежиз эмас. Зеро, Самарқанд Жаҳон Бокс, Кик-боксинг уюшмаси ҳамда Шарқ якка кураши ва қўл жанги Федерацияси аъзосидир. Турнирда 150 нафар хорижий мамлакатлардан келган спортчилар ғолиблик учун кураш олиб бордилар.

Мусобақаларнинг асосий баҳслари Ўзбекистон ва Қозоғистон терма жамоалари ўртасида борди. Маълумки, Қозоғистонда бокс жуда ҳам ривожланган бўлиб, улар XXVI ёзги олимпиада ўйинларда Куба ва АҚШдан кейин 3-ўринни олган эдилар. Қизғин курашлар остида ўтган беллашувда дуранг-5:5 натижа қайд этилди. Турнир ғолиблари Самарқанд бокс Федерацияси томонидан тақдим этилган қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар.

Шуни эслатиб ўтамизки, бу турнирнинг яна бир аҳамияти шуки, яқин кунларда Қубанинг Гавана шаҳрида бўлиб ўтадиган ёшлар ўртасидаги жаҳон биринчилигига тайёргарлик ҳамда республикамиз терма жамоаси сафини аниқлашда муносиб омил бўлади.

У. АҲРОРОВ.

«СЕВИМЛИ ЎЙИНЧОҚЛАР» КЎРИК-ТАНЛОВИ

Тошкентдаги нуфузли «Уззлектроаппарат» заводида «Севимли ўйинчоқлар» кўрик-танлови бўлиб ўтди. Танловда шаҳримиз ва вилоятдаги қатор болалар боғчаларидан мудиралар, тарбиячилар ўз жамоалари билан биргаликда лой, ёғоч, керамика, мато ва бошқалардан тайёрлаган турли хилдаги ўйинчоқлари билан иштирок этишди. Шу билан бирга давлат арбоблари — Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазири Жўра Йўлдошев, Халқ таълими вазирлигининг мактабгача тарбия бўлими бошлиғи Ҳамида Аҳмедова, Даниянинг «Ян интернейшнл» фирмаси президенти Ян жаноблари, ҳамда Қозоғистон Республикаси маориф тизимидан вакиллар ҳам танловга ташриф буюрдилар. Уни Халқ таълими вазири Жўра Ғиневич кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг йиғилганларни танловнинг очилиш муносабати билан Даниялик меҳмон Ян жаноблари, «Уззлектроаппарат» акционерлик жамияти раиси Абдуманноп Алимбоев ва бошқалар табриклади.

— Бу кўрик-танловни ташкил қилишдан мақсадимиз, — дейди сўзининг сўнггида А. Алимбоев, — Келгусида келажагимиз бўлган болаларнинг соғлом ўсишларида, улар онгини, тафаккурини, кенгайтиришда муҳим ўрин тутган, миллийлигимиз қолаверса, тараққиётимиз руҳига мос сифатли, бежирим бўлган турли хилдаги ўйинчоқлар ишлаб чиқишни йўлга қўйишдан иборат. Бас, шундай экан, бугунги кўригимиз бу борада қўйилаётган илк қадамлардан ҳисобланади.

А. Алимбоев замонавий ўйинчоқларни ишлаб чиқишни ташкил этишда ўз ички имкониятларимиз билан бирга агар лозим бўлса, ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйишга ҳам тайёр эканини билдирди. Очилиш маросимидан сўнг давлат арбоблари ва мутахассислар иштирокидаги ўзаро фикр алмашув бўлиб ўтди. Унда бугунги кун талабларидан келиб чиқиб, турли таклифлар ўртага ташланди ва уларни махсус ўрганиб чиқилиб, амалга оширишга келишиб олинди.

Тушдан сўнг меҳмонларга завод жамоаси томонидан саҳналаштирилган спектакль қўйиб берилди. Куннинг иккинчи ярмида танлов ғолиблари аниқланиб, уларга муносиб совғалар улашилди. Кўрик-танловни ўтказишда Ўзбекистон Таълим таъминоти бошқармаси, «Уззлектроаппарат», «Совпластитал», «Семург», «Ўзиталсавдо», «Файз» ИЧК акционерлик жамиятлари, «Ян интернейшнл», «Осиё» фирмалари ҳамда бошқа ташкилот ва корхоналар ҳомийлик қилди.

Абдували ТУРСУНОВ.

ТОШКЕНТДА UNISYS ТАҚДИМОТИ

Unisys - компьютерлар ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда энг етакчи корпорациялардан бири ҳисобланади. Яқинда мазкур корпорация «Aduanta» умумий номи остида яратган янги компьютерлар мажмуаси Ўзбекистон экспомарказида намойиш этилди.

Оммавий ахборот воситалари ходимлари учун ўтказилган матбуот конференциясида Unisys менежери Авни Шахин шуни таъкидладики, ҳар бир махсус компьютер бир киши томонидан йиғилади ва бу сифат кўрсаткичининг ўта юқори бўлишига олиб келади. Бугунги кунда ишлаб чиқаришдаги бу кўрсаткич 98 фоиздан кўпроқни ташкил қилмоқда.

Unisys - ўз мижозларига ахборот бошқаришда юқори имкониятлар бера оладиган компаниялардан саналади.

- Ишлаб чиқариш жараёнининг юксак савияда ташкил қилинганлиги туфайли юқори сифатли ҳамда рақобатбардош баҳода ўз техникамизни таклиф қиламиз ва ҳамкасбларимиз билан ҳамкорликда энг янги технологияларни намойиш қиламиз,- дейди Unisys нинг Тошкентдаги минтақавий менежери Фредерик Де Суза. Ҳозирги кунда компаниянинг соф айланма даромади 6,2 миллиард АҚШ долларини ташкил қилади. Unisys дунёнинг 100 дан ортиқ давлатларида яхши танилган. Жаҳондаги энг йирик 25 та банкдан 23 таси ва етакчи авиакомпаниялар корпорациянинг мижозлари ҳисобланади.

Бугунги кунда Unisys компьютерлари МДҲ доирасида Ўзбекистон Республикаси Президенти девонида, Россия Марказий Банкида, Қирғизистон Миллий Банкида ҳамда Бакудаги Азер-Турк Банкида ишлатиляпти.

Мутахассислар фикрига кўра, «Aguanta» компьютерлари чексиз имкониятларга эга ва шубҳасиз бутун дунёда ишлаб чиқариш тараққиётига катта таъсир кўрсатади.

А.ФЕДОРОВ.

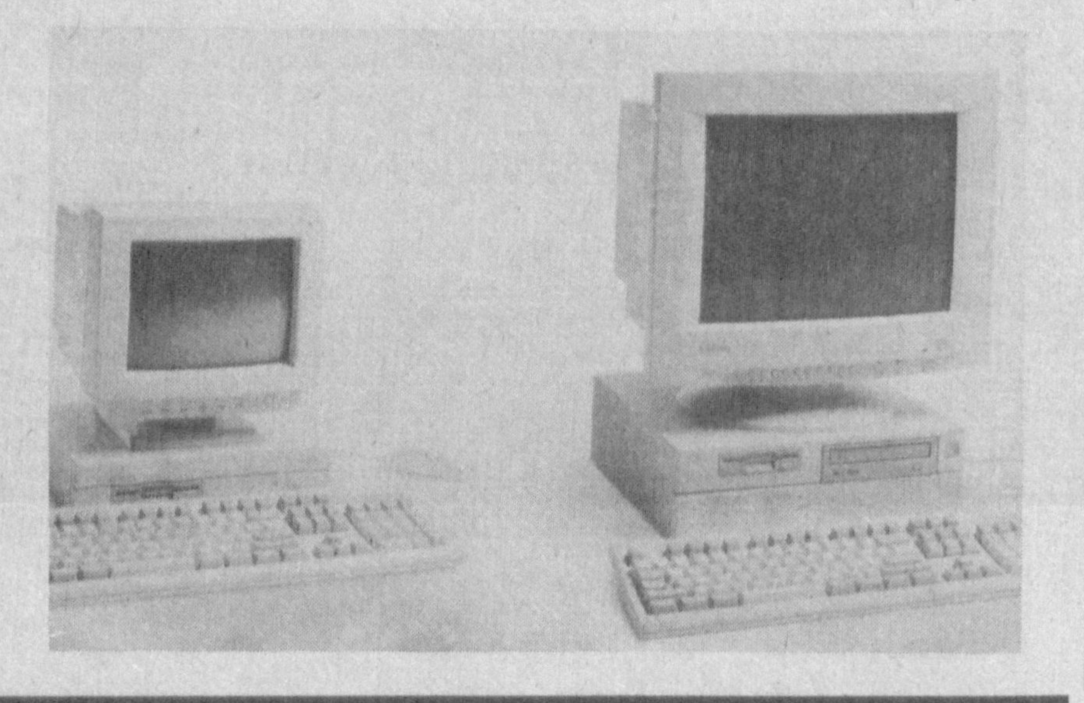

Ижод бўстони

АМИР ТЕМУР ҲАЙКАЛИ ҚОШИДАГИ ЎЙЛАР

Мозийдан бир мужда келмишдир гўё,
Жаҳонгир Темур ҳам топмиш ўз ўрнин.
Ҳақиқат асли шу, эмасдир рўё,
Халқим унга бермиш жойнинг тўрин.

Яхши от ҳам гоҳо қоқилган мисол,
Рост, баъзан оқсади бу кўҳна тарих.
Энди-чи, ҳайратдан изларкан тимсол,
Соҳибқиронини алқар муаррих.

Кўзимиз кўр эди, тилимиз соқов,
Шукурким, истиқлол юз тутмиш бизга.
Элу юртим муте қилолмас биров,
Ниҳоят, қайтолдик ўзлигимизга.

Турон элин фахри, ғурури бўлиб,
Ана, қад ростламиш Темур ҳам мағрур.
Ҳур, озод халқимнинг кўз нури бўлиб,
От узра боқмишдир мамнун ва масрур.

Фуқаронинг бахти чопганлиги шу,
Орзу-умидлари ушалар бир-бир.
Ҳақ жойида қарор топганлиги шу,
Халқин истиқлол-ла қутлар жаҳонгир.

НИГОҲИНГДАН

Кўнгил яйрар, кўзим қувнар сенинг бир бор нигоҳингдан,
Ишва, нозинг дил малҳами, кўзи ҳумор, нигоҳингдан.

Менга гулюз, таббассуминг, чарақлаган мисли қуёш,
Оташи чун ўртар таним, юзи анор, нигоҳингдан.

«Агар ошиғлиғим айтсам, куйиб жону жаҳон ўртар»,
Деган Машраб куйиб, ёнди мастановор нигоҳингдан.

Мени айлаб ошуфта ҳол, ҳаёлимни олибсан ёр,
Мен ишқингда Машраб мисол девонавор, нигоҳингдан.

Бу дунёда борлигиму, умидларга ёрлигим сен,
Хаёлинг тарк этолмайман тўкиб ашъор, нигоҳингдан.

Мени зинҳор бенасиб ёр айлама, бир ўтинчим шул,
Бегуноҳ бу ошиғингга бериб озор, нигоҳингдан.

Илтифот эт, Музаффарман, сўзим битта, бўлай дейман
То умрим борича сенга вафодор ёр, нигоҳингдан.

Музаффар ТУРОБ.

Олам ичра олам

ОТ ГЎШТИНИНГ «КАРОМАТИ»

Тижорат бугунги куннинг энг сердаромад соҳаси эканлиги шубҳасиз. Ҳар ким турфа йўллар билан пул топишга интилмоқда. Ана шундай «тижоратчи»лардан бири Англиянинг Мидланд шаҳри фуқароси Боб Валкер бўлиб чиқди. У ўзига хос бойиш йўлини топди. Кичкина шаҳобча очиб, от гўшти сота бошлади. Гўшт арзонлигидан мамнун харидорлар тез орада касалхонага тушишди. Текширувлар шуни кўрсатдики, Валкер ўлган от гўштини сотар экан. «Тижоратчи»- ку ўз жазосини олди, аммо унинг қўлида мавжуд бўлган ветеринар врач маълумотномасига нима дейсиз?

СТАТИСТИКА МУХЛИСЛАРИГА

Ҳозирги кунда статистика билан шуғулланувчи ташкилотлар жаҳоннинг барча бурчакларида топилади. баайни, мазкур соҳани севадиган жисмоний шахслар ҳам талайгина. Қуйидаги маълумотимиз ҳам уларни қизиқтирса керак. Жаҳон Банки ахборотига кўра, айни пайтда - дунё аҳолисининг 2,5 миллиардини оддий ишчилар ташкил қиларкан. 1965 йил билан солиштирганда бу кўрсаткич икки марта ўсган, бундан ташқари, юқорида кўрсатилган аҳолининг 60 фоизи ривожланган мамлакатларда истиқомат қилади.

Озод БЕК тайёрлади.

Ташкилот ГАЗ-53, ГАЗ-24, ЗИЛ-130, «МАЗ», «КаМАЗ» автомашиналари учун

ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРни

сотади. Жумладан, вкладишли тирсакли валллар, гильза поршенли гуруҳ, вкладишлар, пуркагичлар, плунжерли паралар, руль ошиқ-мошиқ (шарнир)лари, резьбали (бурамали) втулкалар, ёғ насослари, сув насослари, стартерлар, генераторлар ва кенг ассортиментдаги кўпгина нарсаларни харид қилишингиз мумкин.

Ҳақ тўлаш пул ўтказиш ёки вексел билан. Вексел билан тўланган ҳолда эҳтиёт қисмлар Тошкентдаги омбордан дарҳол ортиб жўнатилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Мироқилов кўчаси, 68-а уй. «Ўзқурилишматериаллари» АҲМ биноси. 2-қават, 218 хона. Бобур (собиқ Киров) номидаги боғ билан 56-дорихона ўртасида.
Телефонлар: 55-54-37, 54-65-81.

ТАШКИЛОТ ҚУЙИДАГИЛАРНИ СОТИБ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

1. Офис мебели, 1-2 тагкурсили (хорижий ва маҳаллий) столлар;
2. 4 та стул (пластмассадан)лари билан тўртбурчак стол;
3. «DAEWOO» телевизорлари, видеомагнитафонлари ва видеокассеталари;
4. «SAMSUNG-1000» ёзув машинкалари ва унинг картрижлари;
5. «PANASONIC-130, 700», ASER телефакслари ва факс қоғозлари;
6. Латвияда ишлаб чиқарилган ва «DAEWOO» гардишли ва тугмачали телефонлар;
7. Автомагнитолалар, аудиомагнитафонлар, «DAEWOO» дазмоллари;
8. Электр чойнаклар, микротўлқинли печьлар, «DAEWOO» қориштиргичлари;
9. Дипломатлар ва кейслар;
10. Бельгия гилами ва Югославиянинг юмшоқ тагли линолиуми;
11. КСО-272, 386 камераси'
12. Одам ва юк ташишга мўлжалланган лифтлар;
13. Ут ўчириш шланги, қорғичлар;
14. ВР-1 4-5 ммли симлар ва пахтадан тўқилган бандажлар».
15. Рабица тўри (сеткаси)

Манзил: тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 100-уй С.Раҳимов метро бекати, «Совпластитал» заводи қаршисида Телефонлар: (3712) 79-75-08, 79-47-74, 79-47-73.

Тошкент ҳисоблаш техникаси ва информатика «ХТИ СПЕКТР» (VTI SPECTR)/жамоа корхонаси

Компьютер ва касса аппаратларини етказиб беради, техникавий хизмат кўрсатади, созлайди, такомиллаштиради, ходимларни ўқитади, техникаларни зарур ашёлар билан таъминлайди.

Тошкентдаги омбордан қуйидаги техника анжомлари ва буюмларини сотади:

	Баҳоси
Ялтироқ, ёрлиқбоп,икки қават ўрашга мос, шишага ёпиштириладиган ёрлиқ учун ҳамда шоколад, конфет консерваларни ўрашда ишлатиладиган қоғоз 1 килограмми	200 сўм
А-3 форматда минутига 42 саҳифа нусҳа кўчирувчи, (икки томонлама ҳам) кўпайтирувчи, асл нусхани узатадиган AGFA -45 (минолта 490 Z) аппарати	150.000 сўм
EC-1840 \EC-1841\ D-100 принтер билан)	10.000/12.000 сўм
Марказий плата 286-20/486 Dx4-100	2000/15000 сўм
MB (ЗУ,3,6 У) Марказий плата аккумулятори	250-320
НДД 20 МЬ (ST-225)	3400 сўм
НДД 540 МЬ	19.000 сўм
Дисковод МД 5201 360 КЪ	1200 сўм
Maus holdtr мосламаси (мышь)	850 сўм
Мышь мосламаси учун гиламча	200 сўм
Клавиатура 105 кл (русча-лотинча)	
WINDOWS	2000 сўм

Озиқланувчи блокли вентилятор	700 сўм
Турли фильтр (сузгич)	1600-1800 сўм
Мультикарта	1800 сўм
Дисковод 3,5"	3500 сўм
5,25"3,5" тозалаш дискетаси	300 сўм
5,25"/3,5" VERBATIM дискетаси	70/96 сўм
OLIVETTI, SAMSUNG, SMITCORONA ёзув машинкалари учун кўп марта фойдаланиладиган картрижлар	300/660/670 сўм
Принтерлар учун картрижлар	120-350 сўм
8 мм,13ммли бўёқли ленталар /5,8,10,16 м ҳалқалар/	10-12 сўм
ККМ 57 ммх50 м учун қоғоз	15 сўм (нақд)
ККМ 40 ммх120 м учун қоғоз	18 сўм (нақд) 20сўм
ККМ 44х50 (хорижий) учун қоғоз	15 сўм
ККМ 37,5х50 (МДҲ) учун қоғоз	32 сўм
Мультитестер	1000 сўм
Автомобилнинг реле-регулятори	450 сўм
HP (рангли) пурковчи принтер учун сиёҳ	1300 сўм
Диодлар. Транзисторлар, резисторлар микросхемалар ва бошқалар	шартнома бўйича

Манзил: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 42-уй, «Мирзо Улуғбек» метро бекати ёнида.
Телефонлар: (3712) 78-20-92, 78-20-88. Факс: 78-14-09

«П И Р С»

ХУСУСИЙ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТИЖОРАТ ФИРМАСИ ҚУЙИДАГИ ТИББИЙ УСКУНАЛАРНИ ҲАМДА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ВА ЭҲТИЁТ ҚИСМЛАРНИ СОТАДИ:

«Орва-Ретина» рентген пленкаси; 70х30,5, 70х60 ҳажмли «Орва-Ретина» (Германия) флюора пленкаси, тасмаси;
Буюртма бўйича РО-6, РО-9 наркоз берадиган аппарат; 2,5 ва 10 мл. граммли бир марта ишлатиладиган нина дори (шприц)лар;
70х50 смли вафелли сочиқлар ва 50х50 термо-қоғозлар;
Бир марта қон ва эритма қуювчи мослама (Германия)
Қондаги қандни якка тартибда аниқлагич (Жонсон-Жонсон маҳсулоти);
УЗС Алоқа-500-1100 аппаратлари датчиклари билан (Япония);
Бир ва 6-12 каналли электрокардиограмма аппарати (ЭКГ);
Рентген ускуналари, флюора аппаратлари;
Эндоскоплар ҳамда Қон анализаторлари;
«Олтой» фирмаси тракторларига тиркаладиган 3-4-5 ва 6-8 ярусли плуг (сўқа)лар;
П-702 ПЯШ-5 плуг тиши; Плуг тиргаги;
Т-4 трактори учун А-01 двигатели ҳамда унинг эҳтиёт қисмлари (гильза, поршен);
Ёқилғи насослари; қийдириладиган сальник (қоплама)лар; тормоз лентаси;
Понасимон тасма ва бошқа эҳтиёт қисмлар.
Буюртмалар шартномага асосан етказиб берилади. Ҳақ тўлаш турлича. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларига айрибошлаш ҳам мумкин.

Манзил: Тошкент шаҳри, Ивлев кўчаси 62-уй. (Собиқ «Радость» магазини рўпарасида).
Телефонлар: (3712) 55-93-06, 55-91-42, факс 54-67-23.
Эрталаб соат 8.00 дан соат 17.00 гача мурожаат этиш мумкин.

ИШОНЧ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир Саидакром САЙДВАЛИЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Л.ГУЛЬ, Э.ЁҚУБОВ, Ф.МУЛЛАЖОНОВ, М.ОТАҚУЛОВ, А.СИЛЕЕНКОВ, А.СУЛТОНОВ, М.ТЎЛАГАНОВА, Р.УБАЙДУЛЛАЕВА, Б.УМУРЗОҚОВ, А.ФАРМОНОВ, Ф.ХОЖИҚУЛОВА, Ҳ.ШАЙХОВ, Ф.ШОҲИСМОИЛ, З.ҚОДИРОВ.

Бош муҳаррир қабулхонаси — 56—25—36
Бош муҳаррир ўринбосари — 56—52—89
Масъул котиб — 56—52—78

БЎЛИМЛАР
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт — 56—82—79. Ахборот ва спорт — 56—87—63. Маънавият ва маданият — 56—82—79. Хатлар, оммавий иш ва мухбирлар билан ишлаш — 56—85—43. Тижорат ва ҳуқуқ — 56—85—66.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда —3—82—18. Наманганда — 6—22—10. Самарқандда — 35—64—24. Фарғонада — 24—58—43. Урганчда — 6—03—40. Қаршида — 5—33—71.

• Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
• Сешанба ва жума кунлари чоп этилади.
• Сотувда эркин нархда.

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 24-уй.
Наш курсаткичи: 64560; 64561
Газета 1994 йил 14 январда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 5 рақам билан рўйхатга олинган.
• IBM компьютерида терилди ва босмахонада Офсет усулида босилди. Формати А—2, ҳажми 2 босма табоқ.

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй. Нусхаси — 27.999. Буюртма Г— 0589. Босишга топшириш вақти — 20.00. Топширилди 19.00. Масъул навбатчи: Холхўжа МИРЗАЕВ 1 2 3 4 5 6